

Drikung Kyobpa Jigten Sumgon

The Inexhaustible Source of Nectar

Tibetan Version

༡། །འབྲི་གུང་ཡསྟོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱི་ 17*

རི་ཚོས་གནད་བསྐྱུས་བདུད་རྩི་འཁོར་རྩེན་བཞུགས་སོ།།

---

* The page numbers of the English text are indicated in the margin.

མཚོད་བརྗོད་དང་དགོས་ཚད།

༩ (A.1) ལོ་ལྟོ་སྤྱི། སྤྱི་གུ་རྩ་རྒྱ་ན་མོ།

འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་གཏིར།།
ཡིད་བཞིན་དབང་གི་སྐྱེ་མཚོག་ལྷན་གྲུབ་དཔལ།།
མཚོག་གི་གཏིར་མཚོད་ཚོས་རྗེ་འགྲོ་བའི་མགོན།།
དཔལ་ལྷན་འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་ཞབས་ལ་འདུད།།

(a) ཐུབ་དབང་གཉིས་པ་རྒྱ་ལྗོ་ཡི།།

ཞལ་གསུང་རི་ཚོས་གནད་བསྐྱུས་བཀོད་པ་ནི།།
སློབ་གསུང་རི་པར་སྐྱན་སྐྱད་ཁོ་ནའི་ལྷིར།།
སྐྱམ་མཁའ་འགྲོས་བཀའ་ཡི་གནད་བ་སྣོལ།།

སྤྱིང་གཞི།

༩༤༧ ། སྐྱམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས།

(B.1) གནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཆོ་འདིའི་བསམ་སྦྱོར་ལྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་ཏེ།
འཆི་བ་དང་མི་རྟོག་པས་རྒྱུད་བསྐྱུས་ནས། ལས་རྒྱུ་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་ལ་འཇིགས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་བྱང་རྒྱུ་བ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་
ལྷན་པས། ཟས་གྲིན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། རི་དྲགས་མུས་མ་བཞིན་དུ་གཤམ་

ཅིང་ནི་འབྲོས། རྒྱལ་ཁྲིམས་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད། རྣམ་
དམ་པ་ལ་མི་ཕྱིན་པའི་མོས་གྲུས་ནི་ཐོབ། ལུས་དང་སྲོག་ལ་སྣོམ་པ་མེད་པར་
བརྟུལ་ཞུགས་སྲོད་པའི་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཁོ་བོའི་སྐྱབས་གྱི་སྲས་ཡིན་པས།
ཁྱེད་རང་རྣམས་ལ་རི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བྱ་གསུངས།

དབེན་པར་བསྐྱེད་བ།

20

༤༤༥། (C.1) རང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་རི་ཁྲོད་
ནགས་ཁྲོད་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ལས་ལྷག་པ་མེད། དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་རི་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་དབེན་པའི་གནས་
སྤྱོད་གས་པར་མཛད་པ་ལགས། བརྒྱད་པ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་རི་ཁྲོད་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་པ་ལགས། རྣམ་རྣམས་གྱི་དྲིན་ལན་
ཡང་རི་ཁྲོད་དུ་བསྐྱོམས་པས་ལོན་པ་ལགས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་རི་ཁྲོད་དུ་བསྐྱོམས་པས་འབྱུང་བ་ལགས། དེའི་ཕྱིར་ན་རི་ཁྲོད་དུ་
བསམ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ་གལ་ཆེ།

སྐྱོམ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་འགོ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ཡིན། ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། སྐྱོང་གསུམ་གྱི་སྐྱོང་ཆེན་པོར་རིན་པོ་ཆེ་བྱུང་བུར་བཀའ་
ནས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེལ་བ་བས།
དགོ་སྐྱོར་བྱ་སྐྱེལ་ནས་དགོན་པའི་སྐྱོགས་སུ་གོམ་བདུན་བོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་
བར་གསུངས།

འགྲོ་བའི་ཀུན་སྐྱོང་།

ཇུ་ལྟོ། (C.2) དང་པོ་གནས་དེ་དག་ཏུ་འགྲོ་འདོད་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་
 པའི་བསམ་པ་ངན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤྱིན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་བསམ་པའི་
 དོན་མི་འགྲུབ། བསམ་ངན་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་གནས་དེར་འགྲོ་བའི་འདུན་པ་
 མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་བཟང་པོས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ན། དེའི་འབྲས་བུ་གནས་དེར་སྤྱིན་པའི་དུས་སུ་བདེ་ཡིགས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པས། བསམ་པ་བཟང་པོ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་གནས་དེར་འགྲོ་བའི་
 འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན།

བསམ་པ་ངན་པའི་སྐྱེན།

དེ་ཡང་སྤྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པས་བྱིན་ན་ལྟོ་གོས་མི་རྟེན།
 རང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པས་བྱིན་ན་རྒྱལ་བྱིས་མཐར་མི་བྱིན། གཞན་གྱིས་
 སྤྲིག་གསོག་ཅིང་མི་དད་པ་ཡོང་། ཞེ་སྤང་གི་བསམ་པས་བྱིན་ན་དག་རྒྱུན་དང་
 22 འཕྲད། ལུས་སེམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁ་སྐྱེས་འཁྲུག་རྩོད་འོང་། གཏི་སྤྲུག་གི་
 བསམ་པས་བྱིན་ན། དགོ་སྐྱོར་མི་འཕྲལ། མགོ་མི་ཐོན་པ་དང་ངན་པ་ཆེ་
 དགུ་རིད་པ་ཡིན། ང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པས་བྱིན་ན་དག་རྒྱུན་དང་འཕྲད། རང་རྒྱུད་
 ལ་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱེ། སྤྲུག་དོག་གི་བསམ་པས་བྱིན་ན་གྲོགས་མི་རྟེན། ཐམས་
 ཅད་རང་ལ་སྤང་བསྐྱེད་པ་སོགས་འོང་། ལྷན་གསོད་གྱི་བསམ་པས་བྱིན་ན།

དགོན་པར་མི་བྱུག་ཅིང་བར་ཆད་མང་། ཅི་བསམ་མི་འགྲུབ་རང་རྗེ་རན་དུ་འགྲོ།
 ཁི་གྲགས་ཀྱི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། འབྲས་བུ་ལོག་པར་སྤྱིན། རང་འདོད་
 གཅིག་ཤུའི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འདྲ། རང་གཞན་གྱི་
 དོན་མི་འགྲུབ། བསམ་པ་དེ་དག་ནི་ཐོག་མར་མི་དགོས། སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 རྒྱན་མི་འཛོམས། བར་དུ་མི་དགོས། རྟོད་དགོས་མི་འཕྲིལ། མཐའ་མར་མི་དགོས།
 སྤྱི་བར་གཅོད་འོང་བས་སྤང་བར་བྱའོ།།

བསམ་པ་བཟང་པོའི་ཕན་ཡོན།

བྱམས་པའི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་གནས་སུ་
 འགྱུར། མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་གར་ཡང་བཀུ་ཤིས་པ་ཡིན། སྤྱིང་
 རྗེའི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུ། གཞན་དོན་འགྲུབ།
 དགའ་བ་དང་བཅས་པས་རི་ལ་འགྲོན། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ 23
 སྤྱན་པ་ཐོབ། བཏང་སྟོམས་དང་བཅས་པས་རི་ལ་འགྲོན། སྤང་བ་དབང་དུ་
 འདུ་བ་ཡིན། ཚད་མེད་བཞིས་རི་ལ་འགྲོན། སྤྱིན་ལས་བཞིས་རང་གཞན་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ། བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། རྒྱལ་ཁོངས་
 མཐར་སྤྱིན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། རང་གཞན་གྱི་དོན་
 འགྲུབ། འདོད་ལྡན་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། བར་ཆད་མི་འགྲུང་ཐུན་མོང་དངོས་
 ལྷན་ཐོབ། ལྷ་མ་ལ་མོས་གྲུས་ཀྱི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། དགོས་པ་ལ་བོགས་ཐོན།

མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བསམ་པས་སྤྱིན་ན། ལྷང་པ་ཟླིལ་
 གྱིས་གཞོན། དེ་དག་ནི་ཐོག་མར་དགོ་སྟེ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཇོམ། བར་
 24 དུ་དགོ་སྟེ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་དགོ་སྦྱོར་འཕེལ། མཐའ་མར་དགོ་སྟེ་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་འགྲུབ།

སྦྱིར་ནི་རི་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་གར་འགྲོ་ཡང་སྐྱ་མའི་ཕུགས་དགོངས་
 རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་།
 གཞི་བདག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
 བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་སྐྱམ་དུ་བསམ་པས་འགྲོ། ལྷན་པར་དུ་འགྲོ་བའི་གཞི་བདག་
 དེ་ལ་བྱམས་པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན།

གཞི་བདག་དང་མཐུན་ཐབས།

༤༡༢༡༽ (A.2) རི་བ་རྣམས་གཞི་བདག་དང་མཐུན་ཞིང་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིག་པ་
 གལ་ཆེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཤིང་ས་རྩོལ་ལོངས་སྤྱད་པས་འཁོན་པ་དང་། ཐབ་དང་
 གཞོབ་བྱས་པས་འཁོན་པ་དང་། བྲོགས་དང་འཁོན་བྱས་པས་འཁོན་པ་དང་།
 ཅི་སྡོད་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་འཁོན་པ་དང་། སྒྲོས་བསྐྱེགས་པས་འཁོན་པ་
 དང་། གཏོར་མ་ཆག་ཅིང་ཡོལ་བས་འཁོན་པ་དང་། ཆོས་གངས་ངན་པ་དང་
 འཕྲད་པས་འཁོན་པ་དང་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་
 གལ་ཆེ།

དེ་ཡང་དང་པོ། རི་པ་རྣམས་དུས་བབ་ལ་ཆས་ནས་པ་གིར་སྤྱོད་པ་ 25

དང་། ཁྲིས་པོ་མ་བཞིག་པར། བཏོར་མ་ཆ་གཅིག་བཤམས་ལ།
དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི།

གཞི་བདག་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་འདིས་གཙོ་བྱས་པས། མ་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ།
དེའི་ཆེད་དུ་བདག་གནས་འདིར་འདི་ཅམ་དུ་སྤྲོད་པ་ཡིན་བྱས་ནས།

རང་ཡི་དམ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་ལ། རི་དེའི་
གཞི་བདག་ཀུན་མཁུན་དུ་དམིགས་པ། བཏོར་མ་ཨ་ཀུ་ལོས་བསྐྱོམ་ལ།
ཁོ་མཉེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བསམ། དེ་ནས་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་ཅིང་བཀའ་བསྐྱོད་བྱ་
བ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་གནས་འདིར་ཅི་ཅམ་སྤྲོད་གྱི་བར་དུ། རྒྱ་དང་ཤིང་ལ་
གནས་པ་འདིའི་སུམ་ཆ་གཅིག་གཡོར་བས། བྱིད་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་
སྤྲོད་པས་དེའི་བསོད་ནམས་གྱིས། བྱིད་གྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན། སྐྱུག་བསྐྱེད་
དང་བུལ་ནས་རྗེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག བྱིད་ཅུ་
མ་ང། སྐྱུག་མ་དོག་བྱས་ལ།

ཁོའི་རི་དེ་རང་ལ་ཡུལ་བར་བསམ།   ཁོ་རང་གནས་སུ་པར་བསྐྱིམ།
 26 མདོ་ཚར་གཅིག་བཏོན་ལ་གཏོར་མ་དེ་གཤེགས།   དགོ་བ་ཁོའི་དོན་དུ་བསྟོ།
 དེས་ནི་ཚུ་ཤིང་གནས་ཀྱི་མི་འཁོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས།
 གཉིས་པ།   སྤྱིར་ཡང་ཐབ་ལ་འཛོམ་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་།   དབང་མིང་
 དུ་ཤོར་ན།   ཤོར་མ་ཐག་ཏུ་ས་སྐར་གང་གྲངས་ལ།   ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་འདོན་ཅིང་
 ཉེ་འཁོར་དུ་གཏོར་ནས།   ངག་གིས་བདེན་པའི་སྟོབས་བརྗོད་པ་ནི།   གཞི་བདག་
 ལ་གཏམ་བཞིན་དུ།

སྤྱན་མ་ལོང་།   ཤངས་མ་འཚུབ།   ལྷགས་མ་དེབ།   ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་
 དོན་སྤིང་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུན།   ཞེས་པ་ནི་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱིས་ཐབ་སྤྱང་བའོ།   །ཚུ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་གཏོར།   ལྷག་པ་དང་
 བ་ལུ་གང་རུང་བསྐྱབས་པའི་དུད་པས་ཉེ་འཁོར་བྱུང་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་བྱ།

ཡང་རྒྱུང་གཤམ་བམ་གོས་ཀྱི་བྱ་བས་གཤམ་ཅིང་གོང་བཞིན་དུ་བྱ།
 དེ་ཚུ་དང་མི་དང་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཐབ་ཀྱི་སྦྱོན་
 སེལ་ཞིང་དབྱུང་བའོ།   །རང་ཡང་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་འདོན་ཅིང་བྱས་བྱ།   མཇུག་དགེ་
 བའི་རྩ་བ་གཞི་བདག་ལ་བསྟོ།

27 གསུམ་པ།   ལྷོགས་པོ་དང་ནང་འཁོན་ཤོར་ན།   དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་
 པ་བྱ།   དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གནས་སོ་སོའི་གཞི་བདག་གིས་སྒྲོམ་ཆེན་སོ་སོ་བདག་
 ཏུ་བརྒྱང་བས།   ཁོང་རྣམས་སོ་སོར་འཁོན་པ་ཡིན།   དེས་སྦྱོན་དང་མི་མཐུན་པ་སྟུ་

ཚོགས་འོང་བ་ཡིན་པས། ཤིན་ཏུ་གཟུང་བ་གཤམ་ཆེ།
 བཞི་པ། སློམ་ལ་སླུ་ཚི་བསྐྱེས་ན་སྐྱུ་དང་འཁོན། ལྷ་ལྷུ་ལ་བསྐྱེས་ན་
 ས་བདག་དང་འཁོན། དེས་ན་སློམ་ལ་སྐྱེས་གཞན་བསྐྱེས་པས་ཚོགས་
 ལྷ་པ། གཏོར་མ་བྱེད་པའི་དུས་སྐྱེས་མ་རི་ཚེར་འདུག་པ་དང་བསྐྱེས་པ་
 དུས་ནས་ཡང་མ་ཆག་པར་བྱ།

དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རང་བཟའ་བཏུང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་དང་། ལྷོ་ལྷོ་གསལ་
 པ་དང་བྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་འདྲ་བས། དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་གཞོབ་པ་
 གཤམ་ཆེ།

དུག་པ། དམ་བཅའ་ནི་ལོ་དང་རྒྱ་བཞག་གངས་ཚད་ཇི་ཅམ་སྟོད་པའི་
 དམ་བཅའ་བྱས་ལ་ནམ་དམ་བཅའ་ཚར་བ་དང་། འགྲོ་བའམ་གཞན་དུ་སྟོ།
 གཤམ་ཏེ་སྟོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཁོ་ལ་ལྷ་བ་བྱས་ཞིང་ལུང་སྐྱང་། གཏོར་མ་འབྲུལ་
 ཞིང་སྟོད་པའི་གྲོགས་བགྱིས་བྱ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ལྷ་འདྲེ་ཆད་ལ་བཅན་
 པས་མི་ཉན་པ་ཡིན། ཁོ་གཤམ་པོ་ཡུན་རིང་གི་དྲོགས་པས་ཆད་ལ་བཅན་པར་

28

བྱ།

བདུན་པ། ཚོས་གངས་ངན་པར་རི་ལ་འགྲོ་ན་མི་མ་ཡིན་དུས་ལ་
 མཁས་པས་སྐར་ལངས་ནས། ཁོ་ཤིན་ཏུ་མི་འདོད་པས་མི་ཉན་པ་ཡིན་པས་
 དུས་བཟང་ལ་འགྲོ་བ་གཤམ་ཆེ། དུས་བཟང་ལ་འཇོམ་ན་ཁོའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་
 གྲོགས་དང་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྱུང་བ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་གསུངས།

འཚུབ་སྐྱོང་ཞི་ཐབས།

༤༣༧ (C.3) དེ་ནས་གནས་དེར་སྤྱི་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་མི་དགའ་བའམ།
སྤྱིང་སྤྱིང་མི་འདོད་པའམ། ཚོག་པ་ཟ་བའམ། འདིར་མི་བྱུག་པ་འདུག་སྐྱེས་
པའམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ཅི་བྱུང་ཡང་། གནས་དེར་དགོ་
སྤྱོད་འཕེལ་བའི་སྤྱི་ལྟས་ཡིན་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཏོར་མ་གསུམ་བཤམས།
གོང་མ་སྐྱེས་དང་ཡི་དམ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྤུལ་ཏེ་དགོ་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་
གསོལ་བ་གདབ། གཅིག་ཚོས་སྤྱོད་ལ་སྤུལ་ལ་བར་ཆད་སོལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་
བསྐྱོ། གཅིག་གཞི་བདག་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་འདི་ཞག་འགའི་རིང་ལ་
གཡོར་བ་ཡིན་པས། ཅི་ཅུམ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་ཆད་མ་བྱེད་པར་སྤོངས་
གོགས་གྱིས་ཤིག་ སྤྱོད་ཀྱི་རུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཤིག་བྱུངོ།

སྤྱིར་གཞི་བདག་ལ་དུང་དུང་མི་བྱུང་བོར་མི་བཀུར། རང་གི་ཚོས་
29 སྤྱོད་གི་འཁོར་དུ་བསམ་ལ་འགོ་བའི་དུས་སུ་གཏོར་མ་རེ་སྤྱིན། རྒྱན་དུ་ནི་
གཞི་བདག་སྤྱིའི་གཏོར་མ་དེས་ཚོག་ ཁོ་ལ་གཅེས་འཛིན་ཆེ་བྲགས་ན་གཞན་དུ་
འགོར་མི་སྤོང་ཞིང་དམིགས་ལ། ཁོ་དང་མི་མཐུན་མ་དགའ་ཅུམ་རེ་བྱུང་ཡང་
བར་ཆད་བྱེད་དུ་འོང་བས་ཚོད་བརྩུང་ངོ། །དེ་ནས་གཞི་བདག་དེ་ལ་བུམས་པ་
ཐུན་ཆེ་བཞིག་བསྐྱོ། དེ་ལྟར་ཐུན་འགོ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོམ་ཞིང་དགོ་སྤྱོད་
རིམ་པ་བཞིན་བྱུངོ།

ཡང་གནས་དེར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་སླིང་དགའ་ཡལ་གྱིས་འོང་བའམ།
 འདུག་སླིང་འདོད་པའམ། བདེ་ལྷན་གྱིས་སོང་ན་བར་ཆད་འོང་བའི་སྐབས་
 ཡིན་པས། དེའི་དུས་སུ་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱས་ལ། ཞག་བདུན་གྱི་བར་
 དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་གི་ཡང་དགོ་སྒྲོར་མི་བྱའོ། །དེ་ནས་གཏོར་
 མ་བཏང་། སྤང་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་དགོ་སྒྲོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱའོ།།

སྤྱིར་གནས་གང་དུ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་འདུག་པའི་བསམ་པ་བཞག་ན་མི་
 ཟུག་པ་ཡིན་པས། འགྲོ་སྐྱམ་དུ་བསམ་ལ། ངག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིན་བྱ།
 གནས་ལ་བདག་ཏུ་མི་བཟུང་། ས་སྤྱོད་པའི་དེ་འུ་ཤིང་ལ་བག་མེད་པར་མི་སྤྱད་
 ལ། ཤིང་ལ་ལ་ལྷ་འདྲའི་ལྷས་ཡིན། ལ་ལ་བྲིམ་ཡིན། ལ་ལ་གནས་ཡིན་
 པས། གཏོར་མ་བྱིན་ནས་གཞི་བདག་ལས་སྤངས་ལ་འོངས་སྤྱོད་པར་བྱའོ།།

གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་སྐབས།

(C.4) ཇེས་གྱི་མཚོན་པ་ནི། རྣམ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་གཏོར་མ་གཉིས་བཤམ།
 གཅིག་ཚེས་སྤྱོད་དང་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་གྱི་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ལ་འབྲུལ། ལམ་སྐྱོད་ས་
 ཤིག་བྱ་བའི་བཀའ་བསྒྲོ་བྱ། གཅིག་གཞི་བདག་ལ་བྱིན་ལ་ཚིག་གི་གཏང་རག་
 བཏང་། དེ་ནས་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་འགྲོ་སྤྱོད། རྒྱ་རྒྱུ་འོང་བའི་ཐག་མི་བཅད། རྒྱ་རྒྱུ་འོང་བ་
 ཡིན་ཞོ་ལ་སོགས་བརྗོད། འགྲོ་ས་དེར་དུང་གི་འམ། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཚོགས་གྱི་

མཚོད་རྟེན་ནམ། གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསམ། རང་ཉིད་སྣུགས་སམ་གསེར་
གྲིད་རྗེ་ཅེ་དགུ་པའི་གཏུ་བསམ་ལ། རྒྱུད་གཡོན་ནས་རྒྱུ་བའི་དུས་སུ་གནས་
དེར་སྤྱིན་པར་བསམ།

སྤྱིར་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་ཡུལ་གྲི་མི་དང་གཞི་བདག་ལ་ཞེ་སྤང་བར་མི་བྱ་
ཞིང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བཟང་པོ་འཛོགས་པ་ཡིན།
སྤང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་སྤྱི་མིག་མི་བལྟ་བར་འགྲོ་བར་བྱའོ།།

སྤྱིལ་པོའི་ནང་དུ་སྤོད་སྤངས།

31 ཉམ་པའི་ཉེ་བའི་སྤྱིལ་པོ་གང་དུ་སྤོད་ཀྱང་མེ་ཁང་ཤར་སྤོར་བྱ། ཉལ་ས་སྤོར་
བྱ། ཤིང་ཚང་སྤོར་བྱ་བྱ། མཚོད་ཁང་ཤར་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་སྤྱོན་གང་
གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱད་པས། རིག་པ་ཚོས་ཉིད་དུ་འཆར་བའི་དགོས་པ་ཡོད།
ཁང་བྱ་བྱ་བྱ། ཉོན་མོངས་པའི་འདུ་འཛིན་རྣམས་རྟོག་ལུགས་པ་དང་། ལྷག་
མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་དགོས་པ་ཡོད། མཚོད་ཁང་དུ་དུ་བ་སོང་ན་
མཛོ་འོང་། མཛོ་མ་བྱང་ཡང་རིག་པ་འཐིབ་པའི་སྤྱོན་ཡོད། མཚོད་ཁང་དུ་
དུ་བ་མ་སོང་བ་གལ་ཆེ། གཏོར་སྤྲེགས་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་བྱ། དེ་ལ་
དགོས་པ་ཟབ་པའི་གཡོན་ཡོད། སྤོར་ཤར་དུ་བསྤྱོད། ཉལ་སའི་ཡོག་ལ་ཤུར་པ་
མི་གདབ། ཤམ་ཐབས་དང་ལྷན་སྤྲེལ་མི་བྱ། སྤྲེལ་ལ་འགོང་ན་ཟས་གོས་
32 སྤྱི། མི་མེ། སྤྱིལ་པོའི་ནང་དུ་གདན་མི་སྤྲེལས། ལྷ་མའི་སྤྱིའི་གྲིབ་མ་

ལ་མི་འགོང་། མཚོད་ཁང་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་གཅིག་བསྐྱོམས་པའི་གྲིབ་
 མ་ལ་མི་འགོང་། དེ་དག་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱ། མཚོད་པ་གང་འབྲལ་ཡང་
 དངོས་པོ་གང་བཟང་བ་ལ་བྱ། དེས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་འབྱུང་ཞིང་རན་པ་སྟོན་པའོ།
 །ཡུལ་སྤོགས་གང་དུ་སྡོད་ཀྱང་ཇོ་བོ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་བརྒྱུས་བྱས་ན་བཟུ་
 ཤིས་པར་འོང་།

ཐབ་མ་ཤོར་བ་བྱ། (C.5) ལུ་བསེལ་ན་རུལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 འཇམ་ཐབས་བྱ། རང་གི་ལུས་ངན་ན་སྒྲོལ་ཡུན་སྲིང་། དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་
 མི་བྱ་ཞིང་སྟོད་ལམ་ཆ་སྒྲོམས་པར་བྱ་གསུངས།

སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཉར་ཚགས་སྒྲོམ།

ཉ་མམ་། (D.2) དེ་ལ་དང་པོ། རྟེན་གྱི་བཅང་ལུགས་ནི། སྐྱེ་འབག་
 བཞོད་པ་མ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་བལ་སོམ་དང་ཞབས་རྗེས་བཞོད་པ་མ་དང་།
 བད་གདུགས་མ་དང་། དུག་འགྲོགས་མའོ། །འདི་གསུམ་ལ་དགོས་པ་རེ་
 རེ་ཡོད་པས་བཅང་བར་བྱ།

33

དགོས་པ་གང་ཡོད་སྐྱམ་ན། བཞོད་པ་མས་ནི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཞིང་
 ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉེས་པའི་བྱི་མ་དང་བལ་བར་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད།
 བད་གདུགས་མ་ནི་གང་དུ་འདུག་ཀྱང་གཞི་ཟེན་པ་དང་། མི་ཁ་འཇམ་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད། བྱི་དུག་འགྲོགས་མས་ནི་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་རིགས་མཐོ་བ་དང་།

དཔོན་སློབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོམས་པ་དང་། མི་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་པའི་དགོས་པ་
ཡོད།

འགའ་ཞིག་ན་རེ་རྒྱ་མའི་ཞབས་རྗེས་མདོ་ལུང་ནས་བཤའ་པ་མེད་ཟེར་ཏེ།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤའ་པ་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཞབས་རྗེས་བྱོན་པ་དང་། ཞབས་རྗེས་གདན་འདྲིན་
པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།

ད་ལྟ་ངེད་རང་གི་བརྒྱུད་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྗེ་ལྷ་རྩེའི་ཞབས་རྗེས་
དཀར་གོང་ཤེལ་འབྲུ་བ་གཅིག་ལ། སྤྱུ་ཤའ་དང་རྣལ་རིས་མ་ཉམས་པར་བྱོན་པ།
རྗེ་མར་པས་གཟིགས་ནས། རས་ཀ་ཏན་ཞིག་ལ་གདན་དྲངས་པ། འོ་སློབ་
ལ་ཡང་སློབ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་མ་དམ་པའི་གསུང་ཚད་མ་ཡིན། དེས་ན་ཞབས་རྗེས་
ལ་མོས་གྲུས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་ཞོག་

34 (D.3) རྒྱད་པར་དུ་ཟབ་ཚོས་མང་བ་བྱ། གསུང་གི་རྟེན་ཡིན། དེ་ལ་མཐོན་
པོ་བྱ་རྟོག་མས་ནི། ཚོ་འདི་ལ་བར་ཆད་པ་མོ་མི་འབྱུང་བ་དང་། འཆི་ཁའི་
དུས་སུ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་མི་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད།

ཐབས་ལམ་ཚིགས་བཅད་མས་ནི། སློག་གི་དབང་པོ་འགགས་པའི་
དུས་ན་སེམས་གསལ་བ་དང་། དེའི་བྱེད་པས་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱུང་ལ་གནད་
དུ་སོང་བས། མངལ་གྱི་སློལ་ཁེགས་ནས་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཟད་པའི་དགོས་པ་ཡོད།

ཞི་བྱེད་མངལ་ལམ་མས་ནི་མི་ལམ་བར་དོ་དང་། སྲིད་པ་བར་དོ་གཉིས་
གང་དུ་ཡང་འོད་གསལ་ཟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སློག་གཅིག་ཡི་གེ་རྩྱུ་དུ་གནས་

པ་དེས། རིགས་དྲུག་གི་ས་བོན་ཁེགས་པ་དང་། ཚོ་འདི་ལ་ཡང་ནད་སྤོམ་
མི་འབྱུང་། བྱུང་ཡང་ཐབས་གྱི་ལམ་དུ་སློང་བའི་དགོས་པ་ཡོད།

འཕོ་བ་འཇའ་ཚོན་མས་ནི། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་སྲིད་པ་བར་དེའི་སེམས་
ཞེས་པ་ལུས་ནི་མཐོང་བ། དུན་པ་ནི་གསལ། དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་དབང་མ་
ཐོབ་པས་འཕོ་བས། དེ་ལ་འཕོ་བ་འཇའ་ཚོན་མས་ཤེས་པ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན།

བཀྲ་ཤེས་ཚོ་རིང་མས་ནི། སྒྲོམ་ཆེན་སུ་ལ་ཡོད། ཡི་གེ་མ་ཤེས་ 35
ཀྱང་བཅངས་པས་མི་མ་ཡིན་གཏུ་མ་པོས་བར་ཆད་མི་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད།

སྐྱེ་ལུས་ནགས་ཤོད་མས་ནི། མི་ལམ་ལ་གནད་དུ་མ་སོང་ན་འོད་
གསལ་ཟེན་པར་དཀའ་བས། རགས་ཤོད་མའི་དཔེ་ཡོད་ན་དེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེས།

གང་ཟག་གི་ཆ་རྒྱུན།

༤༡༡༥ ་ (A.3) སྤྱིར་བསམ་པ་ལ་རག་ལས། ལས་དང་པོའི་དུས་སུ་དད་
པ་གཞི་བྱས་ནས། གང་ཟག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འཆར་བས་དེའི་སྐྱེ་མ་
བསྟན་པ་གལ་ཆེ། དེ་འང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་མ་དགོས་ཏེ་སྐྱེ་མ་དེས་
སེམས་ངོ་སྤྲད་པས་སློབ་མ་དེས་སེམས་ཉོགས། དེས་གསུང་རབ་དང་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འཆར། དེར་ལྷ་ཉོག་དང་ཉན་པ་གལ་

ཆེ། དེས་སྐྱར་སེམས་དོ་སྐྱད་པས་བོགས་ཐོན་པ་ཡིན། དེའི་དུས་གཅིག་
སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མར་འཆར་བས་དེའི་དུས་གཞོན་རི་ལ་འགོ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རི་ལ་སོང་ཞིང་བསྐོ་མས་པས་ཉམས་ཏྟོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བྱུན་
ཚུད་པ་ཉེན་འབྱེལ་ཡིན། དེའི་སློན་གྱི་ལས་བཟང་རན་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་སྟོང་
ཉིད་དུ་འཕྲུག་པ་ཡིན།

36

འོན་ཀྱང་ཉམས་ཏྟོགས་མེད་ཀྱང་རི་ལ་འགོ་ན་སྐྱེ་མ་དང་། སངས་
རྒྱུས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པ་དང་། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགོ་མ་
རྣམས་ཀྱིས་ཐད་སོར་དངོས་བྱུང་སྟེར་བ། རྒྱུད་སྐྱུང་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱིས་བར་
ཆད་སེལ་བ། སྐྱབ་པ་པེའི་གྲོགས་བྱེད་པ། དེ་ཁོ་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་ཡིན་པས་དམ་ལས་མི་འདའ་གསུངས།

གནས་ཆེན་དུ་སྐྱབ་ཏུ་གསུམ་སྟུང་སྟོར།

ཡང་སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་མཁའ་པའི་
ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི། གནས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། དུར་བློན་ཆེན་པོ་
བརྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མེའི་གནས་ཡིན་པས། དེ་དངོས་བྱུང་
གྱི་གནས་ཡིན་པས་ཏེ། གྱི་རྟོ་རྩེའི་བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས།

དང་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་དུས་ཀྱི།
གནས་ནི་གང་དུ་བསྐྱབས་པའི་སེམས།
གཅིག་ཏུ་མཉམ་གཞག་འགྲུབ་འགྱུར་བའི།
གནས་ནི་བཟང་པོ་ངེས་པར་བརྟུན།

37

ཅེས་དང་།

ལེན་ཏུ་ག་པ་ལས་ཀྱང་།

ཤིང་གཅིག་དང་ནི་དུར་ཁྲོད་དང་།
མ་མེད་ཁྲིམ་དང་མཚན་མོ་དང་།
ཡང་ན་དབེན་པའམ་བས་མཐའ་རུ།
སྒྲོམ་པ་བཟང་པོ་བརྗོད་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པས། དབང་པོ་རབ་ཀྱི་གང་ཟག་རི་ལ་པར་འགྲོ་བས། མན་
ངག་ཟབ་མོ་རྣམས་གནད་དུ་བསྐྱབས་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས། ཅུ་དང་ཡི་གའི་རྩལ་དུ་ནང་དུ་
གནས་ཡོད་པས། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་དེ་ལྟར་སྤྲང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ཇ་ལན་རྒྱ་ར་ཟེར། དེར་དཔའ་བོ་མ་རྒྱ་ཀྱི་ཀ་ལ་ཞེས་དང་།
གཏུམ་མེད་མིག་ཅན་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྩལ་དུ་གནས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དཔའ་
བ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་
ལའང་། དེ་ལྟར་སྤྲུག་ཏུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོད་དོ། །ཉང་གི་

དཔའ་བོ་དང་། དཔའ་མོ་ཙུང་དང་རྒྱུད་དང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས།
 38 རང་གི་རྩ་མཐུད་གྲོལ་ཞིང་ཁམས་བརྟན། རྒྱུད་ལས་སྲུང་དང་། དེས་ཕྱིའི་
 དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་དབང་དུ་བསྟུན་པ་ཡིན། དེས་ཇི་བཞིན་པའི་དངོས་གྲུབ་
 ཐོབ་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཐ་མལ་པའི་དུས་སུ་བག་ལ་ཉལ་དུ་གནས་པ་ལ།
 སད་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་དམ་ཚིག་དང་
 ལྡན་པའི་སློབ་མ་དེས། ལུས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར། སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ།
 རྒྱུད་གི་མན་ངག་གསུམ་གྱིས་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་དུས་སུ་བག་ལ་ཉལ་དེ་སད་པ་
 ཡིན། དེ་སད་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིའི་ལྷ་རྒྱུན་
 སྒྲུལ་པའི་གོང་ཁྲེང་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་དབང་མེད་དུ་རང་གི་དབང་དུ་འདུ་བ་
 ཡིན།

དབང་པོ་འབྲིང་གིས་དགོ་སྟོར་ལ་པོགས་ཐོན་པའི་ཐབས་ལ་རི་ལ་འགྲོ་
 དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིར་རི་ལ་འགྲོ་བའི་བསམ་པ་ནམ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་རི་ལ་
 འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་ཕལ་གྱིས་རི་བྲན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་རྒྱ་
 མོང་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སློབས་དང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་བ་དང་། རང་གི་རྩ་མཐུད་གི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་ཚད་
 པ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་རང་གི་གང་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ངེས་པ་དེ་ལ་འགྲོ། རང་སེམས་ལ་
 རི་ལ་ཁྲུང་མེད་ནའང་སྒྲ་མས་ལུང་གང་བསྟུན་པའི་རི་དེ་ལ་འགྲོ། དེ་ཡང་རི་

ཚོས་གྱི་མན་ངག་རྣམས་ཤེས་པར་བྱུངས་འགོ། ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤངས་ 39
པས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།།

གང་བསྐྱད་སྐྱབ་གནས་སུ་འོང་ཐབས།

(A.4) ཇི་གང་ལ་བསྐྱད་ཀྱང་སྐྱབ་གནས་སུ་འོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རབ་གནས་དང་
འདྲ། དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྐྱམ་ན། ཐམས་ཅད་བསམ་པའི་རང་གཟུགས་ཡིན་པས་
སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་། ལ་སྤྱི། ཉི་སེ་གང་ལ་མོས་པ་ནི་སྡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་
པའི་རྟེན་གས་ཡིན། ཁམས་དབྱུངས་གང་ཡིན་དུ་རི་ཁྲོད་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས།
དཔེར་ན་རྩ་རྒྱ་རི་ལ་མོས་པ་རྣམས་གྱིས་དེར་འགོ་བར་མ་བྱུང་ན། གཞན་གང་ལ་འགོ་
འདོད་པ་དེ་རྩ་རྒྱ་རིར་བསམ་ཞིང་སེམས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤིང་འབྲུ་བ་དང་།
རྩ་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་རྒྱ་རིའི་རྩུ་ཤིང་དུ་བསམ། གཏོར་མ་ཡང་རྩ་
རིར་བསམ་ཞིང་། རང་ཡི་དམ་སྲུ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་
འཕྲོས་པ་རྩ་རྒྱ་རི་ལ་ཕོག། དེ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བསམ་ནས། འོད་དེ་རྩུར་སྤངས་ནས་རང་གི་གནས་གྱི་རི་ལ་བསྐྱེམ་པས།
ཐིམ་པ་ཙམ་གྱིས་རི་དེའི་འདུག་ཚུལ་དང་དབྱིབས་སོགས་རྩ་རྒྱ་རི་ཇི་ལྟ་བུར་ལམ་
གྱིས་གྲུར་པར་བསམ།

40

རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་སྲིད་པོ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་བརྒྱས་
 ཤིང་ནས་གྱི་མེ་ཏོག་དོར་། མོ་ལྷུ་རྩྱུ། བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་བརྒྱས་ལ་བརྟན་པར་བྱ།
 དེ་ཡང་བཀའ་ཤིས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གྱིས་དང་རྩོམ་འདུ་ཤིས་དང་མ་གྲུལ་ན།
 རྩོམ་འདུ་ཤིས་ཏན་ཏན་མས་འདིར་ཐོབ་ངེས། འདུ་ཤིས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན་གར་འདུག་
 པའི་རི་རྒྱམས་ཏི་སེ། ལ་སྤྱི། རྩོམ་འདུ་ཤིས་ཏི་སེ། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱད་ཅིག་
 མ་ཡིན། བྱིད་རྒྱམས་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤིས་ན་གར་ཡང་སྐྱབ་གནས་ཡོད་མོད་གསུངས།

རྣལ་འབྱོར་རབ་འབྱིང་ཐ་མའི་གནས་གྱི་བྱུང་པར།

ཐ3༥༥ ། (E.1) ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་གྱི་མཚོག་དང་ཐུན་མོང་གི་
 དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ། སེམས་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་གནས་དགོས། དེ་ལ་མཐུན་པའི་རྒྱུན་གནས་ལུན་ལུས་
 ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པས། སྤྱིའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་གཡེང་བ་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 ཚེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན། དེས་རྣལ་འབྱོར་པ་དགོན་པ་དབེན་པ་རྒྱ་ཤིང་དང་འཚོ་
 41 བ་མེད་པ་ཉིན་མོ་སྤྱི་ཤོད་རྒྱ་འགྲུལ་མེད་པ། མཚན་མོ་དབྲས་སྤྲུགས་འཚོལ་
 དང་འཛིགས་པ་མེད་པར་ཚེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐ་མའི་
 གནས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུར་ཞག་བརྒྱ་བསྐྱོམ་པ་བས། རི་བྱོད་དབེན་པ་གྲོང་
 དང་ཐག་རིང་བའམ། རིའི་རྩེ་འམ། རྒྱའི་མདོ་འམ། སྤྲུག་གམ། ལུང་
 སྤོང་ལ་སོགས་པར་ཞག་གཅིག་བསྐྱོམ་པ་སྤོངས་ཆེ། ཡང་དེར་ཞག་བརྒྱ་

བསྐྱོམ་པ་བས་ནགས་ཁྲོད་དུ་ཞག་གཅིག་བསྐྱོམ་པ་སྟོབས་ཆེ། དེ་ལྟ་བུར་ལྟ་
འབྱོར་པ་འབྲིང་གི་གནས་ཡིན།

(E.2) ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཞག་བརྒྱ་བསྐྱོམ་པ་བས་ཇི་བཅུན་ཆེན་པོ་མི་ལ་ལྟར་གངས་
ཁྲོད་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཞག་གཅིག་བསྐྱོམ་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས། དེ་ལྟ་བུར་
ཞག་བརྒྱ་བསྐྱོམ་པ་བས་ཨོ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་
སམ།

གཞན་ཡང་དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་འཛིགས་སུ་རུང་བ། མི་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཅི་སྐྱུང་དང་རོ་གསར་རྙིང་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་རྣམས་
སུ། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པ། མི་རྟོག་པ་
སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཞག་གཅིག་བསྐྱོམ་པས་སྟོབས་སམ་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།
རྣལ་འབྱོར་པ་རབ་ཀྱི་གནས་ཡིན།

༤༧༩ (C.6) རྣལ་འབྱོར་པ་རབ་ཀྱིས་ཨུ་རྒྱུན་སོགས། དུལ་ཉེར་བཞི་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདྲི་དྲག་པོ་གནས་པའི་ས་དང་བཅུད་ཡེན་ལ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་ཡོད་
ཅིང་། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགོ་འདྲུ་བའི་གནས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། རྣལ་ 42
འབྱོར་པ་འབྲིང་ནི། རྣགས་ཁྲོད་དང་། གངས་ཁྲོད་རི་གསུམ་གྱི་ཕྱོད་ལམ།
ལུང་གསུམ་གྱི་མདོ་ལམ། ལུང་སྟོང་དང་ཐང་སྟོང་གྲོང་དང་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ།
སྟོན་གྱི་བྱུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་བཅག་པའི་གནས་སུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །ཐ་མ་ནི་གྲོང་དང་རྒྱུང་གྲགས་ཀྱི་ཚད་གྱི་ཉེ་རིང་རན་པ། མི་མ་ཡིན་
དག་པོ་དང་གཅན་གཟན་གྱི་འཛིགས་པ་མེད་པ། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱ་འགྲུལ་ཉུང་

ཞིང་། མཚན་མོ་སྤྲིའི་གྲུག་ཙོར་རྒྱུང་བར་ཐོབ་སྤྱིར་ས་དབྱའི་སྤྱོན་མེད་པར་བསྐྱོམ།
 མདོར་ན་སྤྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བ། དགོ་སྤྱོར་འཕེལ་
 བ་ཆགས་སྤང་སྤྱི་བའི་རྒྱུན་ཉུང་བ་ནི་གནས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ།།

གནས་ངན་སྤོང་དགོས་པ།

༤༣༠། སྤྱིར་སྤྲུགས་པ་མཐུ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དང་། སྤེ་པ་ནང་འཁྲུགས་
 བྱེད་པའི་ས། དགོན་མཚོག་གི་རྟེན་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་ན་
 བར་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། དགོ་སྤྱོར་མི་འཕེལ་བ་དང་། ཁ་སྤྲུམ་འོང་བ་དང་།
 སྤྱིར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྤྱོན་སྤྲོ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། སྤྱོམ་ཆེན་པ་
 རྟོགས་པ་མཐོ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྤང་བ་གལ་ཆེ་གསུང་།

43

ཞིང་ཁམས་སྤོང་རྒྱུལ།

༤༤༤། (B.2) ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི། དབེན་པའི་
 གནས་སུ་བྱམས་སྤིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་ནན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛོད།
 ས་ཁོགས་དེ་ཞིང་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གང་བཞིག་ཏུ་བསམ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མི་ཤིགས་
 པའི་འཁྲུལ་འཁོར། བསྐྱེད་སྤོང་དུ་། ལག་། ཀླུང་པ་བཞག་ལ་ལག་གཉིས་

དུས་མོལ་གླུ་བཅས་ལ།   སེམས་བསྐྱེད་ལུས་ཡི་དམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐལ་གྱིས་
 བསྐྱོམ།   མལ་སྒྲུན་དོན་ལྡན་གྲུ་གནས་པའི་ལྷོ་བ་ལ།   པད་མའི་སྣོང་
 བོ་འདབ་མ་སྣོང་དང་ལྷན་པས་ས་སྤྱོགས་དེ་གང་བར་བསམ།   ཉིང་འཛིན་
 དེས་ས་སྤྱོགས་གར་བསྐྱེད་ཀྱང་ཟུག་པ་དང་།   རྩལ་ལོངས་སྤྱད་པར་ཚོག་
 པ་ཡིན།   དེ་ལ་ས་གཞི་བྱིན་རྒྱལ་ཞིང་ཁམས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱི་བ་ལགས།

གནས་དེར་ཡུན་རིང་འདུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ།

(C.7) གལ་ཏེ་དགོ་སྒྲོར་འཕེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་དུས་སུ།   འགྲོ་
 དགོས་པ་བྱུང་ན་འདུག་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ནི།   བཤང་གཅི་རྣམས་ཀྱང་ལུང་པའི་ 44
 ཕུག་ཏུ་དོར།   གཏོར་མ་ཡང་ཕུག་ཏུ་བཏང་།   མལ་སྒྲུན་རྣམས་དོན་ལྡན་
 དུ་བསམ་ལ་དོན་ལྡན་གྱི་ལ་ཀྱང་བཅའ།   ཁ་མི་ཕུག་ཏུ་ཡར་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པ་མི་
 རབ་གྱི་ཁོང་སེང་ལ་གཏད་ལ།   ཉལ་ན་ཡང་མགོ་མི་ཕུག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་ཉལ་ཞིང་།
 རྒྱ་མ་ལ་འདུག་པའི་གསོལ་བ་གདབ་བོ།

འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ།

མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་ཀྱང་དགོ་སྒྲོར་མི་འཕེལ་ན་འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི།
 བཤང་གཅི་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་སྤྱོགས་སུ་དོར།   གཏོར་མ་ཡང་འགྲོ་སྤྱོགས་སུ་

བཏང་ལ་འགོ་བའི་གསོལ་བ་གདབ།   མལ་སྒྲན་རྒྱུང་གི་གདན་དུ་བསམ་ལ་ཁ་
 འགོ་སྤྱོད་གས་སུ་བསྒྲན་ལ་ཚོག་ཏུ་འདུག།   ཉལ་དུས་ཀྱང་འགོ་སྤྱོད་གས་སུ་མགོ་
 བསྒྲན།   ཁ་མོས་སྤྱོད་གས་སུ་འདུན་པ་ཡང་བཏང་།

འཚོ་བ་འབྲོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ།

གནས་དེར་དག་སྐྱོར་འཕེལ་ཡང་འཚོ་བ་མེད་ན།   དང་པོ་འཚོ་བ་
 བསྐྱབ་ན།   གནས་དེར་སྤྱིན་མ་ཐག་ཏུ་ཅི་བྱུང་བ་རྣམས་མི་ལོན།   སློག་ཆགས་
 45 གྱི་སྤྱང་པོ་ཡང་མི་བཏུད་པ་ཡིན།   རྣམ་རིན་འབྱུང་གི་ཆ་བྱུད་ལྟེ་བར་བསྐྱོམ་པ་
 ཡིན།   གནས་དེར་དྲན་པ་ཅི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་བྲགས་པ་དང་སྒྲན་
 པ་འབྱུང་ཞིང་།   བསོད་ནམས་དང་འཁོར་ལ་དབྱའི་འདུ་ཤེས་བྱས་ནས་སྤང་བར་
 བྱ།   གཞན་ཡང་ད་རྒྱལ་དང་རྫོམས་སེམས་མི་བསྐྱེད་ཅིང་རི་དྲགས་མས་མ་ལྟར་
 གལ་པར་བྱའོ།   །བྱམས་པ་དང་སྤིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་ནན་ཏན་དྲག་ཏུ་
 བྱའོ།   །རྣམ་ལ་མོས་གྲུས་དྲག་པོས་མཚོན་པ་འབྲུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་
 དུ་གདབ་བོ།   དེ་ནས་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་དྲག་ཏུ་བྱ་ཞིང་ཡུན་རིང་བ་གལ་
 ཚེ།

ཉམས་ལེན་གནད་བརྒྱད། ༡ མི་ཡིངས་པའི་གནད།

༤༤༧། (F.1) རང་གི་རིམ་ཉམས་ལེན་གནད་བརྒྱད་གྱི་དང་པོ་རྒྱུན་མཐོ་
 དམན་གང་བྱུང་ཡང་མི་ཡིངས་པའི་གནད་ནི། སྤྱིར་རྣམ་འབྱོར་པ་རི་སྐོད་དུ་
 གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སྤིང་པོར་བྱས་ན་དགོ་སྦྱོར་འཕེལ། དེའི་
 དུས་སུ་སྤྱི་རོལ་ནས་དགོ་སྦྱོར་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིངས་སུ་འཇུག་པའི་མི་མཚུན་
 པའི་རྒྱུན་གྱི་བར་ཆད་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་འོང་སྟེ།

དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པ་དེ་འཚོལ་དུ་རྣམ་འབྱོར་གསུམ་གྱིས་སྤྱིན་ 46
 པས། ཞལ་མཇེལ་ཉེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མན་ངག་བསྟན་ནས། རྒྱུན་ཅི་བྱུང་
 ཡང་མ་ཡིངས་པར་སློབ་པ་ཤིག་གསུངས་པས། བསློམས་པ་ལ་ཡོན་བདག་པོ་
 མོ་འགའ་བྱུང་ནས། དེད་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་བདག་ཡིན་ཟེར་ནས། ལོ་རྒྱུས་
 མང་པོ་འདྲིར་བྱུང་བ་ལ་ཡུད་ཅིག་ཁ་རོག་བསྟན་དེ་ཐོ་རངས་སུ་སོང་བ་དང་།
 ཡང་འདྲིར་བྱུང་བ་ལ་ཚོག་གཅིག་གིས་ལན་སྐྱུན་པ་ལ་དེས་ཚོག་ཁྱོད་རང་ཉོལ་
 ཟེར། ཉལ་ཅོན་ནངས་པར་པོ་རང་གི་བྱིམ་ན་བསྐྱལ་ནས་འདུག། དེར་འགྲོད་
 རས་འཚོལ་དུ་སྤྱིན་པས་ཀྱང་། ཞལ་མ་མཇེལ་ཉེ་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་བུ་ཡིན་
 ཉི་དེ་བདུད་ཡིན། བདུད་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོ་སྦྱོར་དེ་ཉིད་ལས་ལོགས་
 སུ་མ་ཡིངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཇེ་བཅུན་མི་ལ་དང་ཚོས་ཇེ་ཉིད་གྱི་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱང་གསུངས། དེས་ན་སྐྱབ་པ་གཤའ་མར་བྱེད་པའི་དུས་སུ། མི་མ་
 ཡིན་པས་མིའི་སེམས་བསྐྱལ་ནས་མིས་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ཁོ་

རང་དངོས་སུ་ཡོང་བ་དང་། རང་གི་སློབ་དཔོན་དང་གྲོགས་པོ་དང་། ཡོན་
 བདག་ལ་སོགས་པར་ཁོ་སྐྱེལ་ནས། དགོ་སློབ་དེ་ལས་ཡིངས་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱན་སྒྲ་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་ཡིངས་ནའང་བར་དུ་གཅོད་པ་
 ཡིན་པས། དེའི་དུས་སུ་རང་གི་དགོ་སློབ་གཅིག་སུ་ལ་དྲན་པ་མ་ཡིངས་པར་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས། རྒྱན་དེ་དག་དབང་དུ་འདུས་ནས་མཐུན་
 47 རྒྱན་སྒྲ་ཚོགས་བསྐྱབ་པ་ཡིན། ལར་སླིང་དང་འདྲ་བའི་གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་
 ཡོན་བདག་བཟང་པོ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པས་རྒྱན་གཅིག་ཅིས་
 ཀྱང་འོང་བས། དེ་ལ་མ་ཡིངས་པར་བྱ་བ་གནད་ཡིན།

༢ ཡུལ་མི་སློབ་པའི་གནད་དོན།

གཉིས་པ། ཡུལ་མི་སློབ་པ་ཨ་ནུའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱན་མཐོ་
 དམན་གང་བྱུང་ཡང་མ་ཡིངས་པར་སྐྱེལ་བ་བྱེད་པའི་དུས་སུ། གདོན་དང་
 བགོགས་དང་ནད་དང་གཞོད་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འོང་སྟེ།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ། རུབ་ཅིག་གྲུགས་དམ་
 མཚན་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་མ་རུ་དགོལ་ཞིང་བཞུགས་པ་ལ། སློབ་དུ་འཇིགས་ལུབ་ལུབ་
 བྱུང་བ་ལ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་དགོ་སློབ་ལས་དྲན་པ་མ་ཡིངས་པར་བསྐྱོམས་པ་དང་།
 བག་རྩོུབ་ཏུ་སོང་ནས་འཇིགས་ལུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡལ་ནས་སོང་།

ཡང་རེ་ཤིག་མནལ་བོ་བས་དགོ་སློབ་གྱི་ངང་ནས་རྩུང་ཟད་མནལ་བ་

དང་། ཡར་སང་ཅོན་སྐྱལ་གཅིག་སྐྱལ་འཁྲིལ་ནས་འདུག་པ་ལ། དགོ་སྐྱོར་
དེ་ཉིད་ལས་མ་ཡིངས་ཤིང་མ་གཡོས་པར་བཞག་པས་ཁོ་རང་གོལ་ནས་སོང་།

ཡང་རུབ་གཅིག་མདུན་ན་སྲིག་པ་སྦྱིམ་པ་ཅོམ་ཞིག་འདུག་པ་བདེན་ནམ་ 48

མི་བདེན་དགོངས་ནས། ཐོར་བྱས་བཀའ་དོ་བ་ཞིག་གིས་མཚན་ནས་བཞག་སྐྱར་
གྱི་དགོ་སྐྱོར་ལས་མ་ཡིངས་པར་བསྐོམས་ནས་ནངས་པར་བལྟས་ཅོན་མི་འདུག

དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཇིགས་པའམ། མི་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སམ།

དགས་འཁྲུ་འཕྲིག་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་དུ་ལུས་ལ་ནད་དང་། གཞོད་པ།
འབྲུང་བཞི་ཆམ་སྦྱོམས་པ་དང་། གདོན་དང་རྐྱེན་ངན་གང་བྱུང་ཡང་། སྐྱར་

དགོ་སྐྱོར་གང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ལས་མི་གཡོ་བ་གནད་ཡིན་པས། སྐྱར་གྱི་
དགོ་སྐྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ལས་མ་ཡིངས་པར་བསྐོམ་པ་

གཅིག་ལྟས་ཚོགས། དེའི་དུས་སུ་སྐྱབས་ནས་དེ་བས་ཀྱང་འདི་ཨོ་བྲག་བསམ་ནས།
སྐྱར་མ་དེ་བཞག་ནས་འདི་ཉམས་སུ་བྱང་སྦྱོམ་ནས་གཞན་ཞིག་བསྐོམ་ན་སྐྱོན་དེ་མ་

སེལ་ནས་ཉེས་སུང་སྐྱོ་ཚོགས་འོང་བས། སྐྱར་གྱི་དགོ་སྐྱོར་དེ་ཉིད་མ་གཏོགས་
པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའམ། མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་རྗེས་རིམ་མམ།

འདུས་བྱས་གྱི་དགོ་བ་ཚོགས་གསོག། སྐྱར་འཁོར་དམིགས་པ། ལྷོག་འདོན་
ནས། ལྷོ་ལྷོ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་འགྲོའི་བྱེ་བྲག་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན།

དེས་གལ་ཏེ་སྐྱབས་དེར་སོས་ཀྱང་སྐྱར་མའི་དགོ་སྐྱོར་ལ་སྐྱོ་མ་ཁེལ་བ་ཡིན་པས།
ཕྱིས་རང་གི་དགོ་སྐྱོར་ལ་སྐྱོ་མི་འགོ། བྱས་ཀྱང་སྐྱོབས་རྒྱུང་བར་འོང་བས། 49

དེའི་དུས་སུ་ནད་གདོན་གང་ལ་འང་སྐྱར་རྗེ་སྐྱར་བྱེད་པའི་དགོ་སྐྱོར་དེས་ཕན་པས།

ཡུལ་གཞན་དུ་མི་སྲོལ་བར་སྒྲུབ་གྱི་དགེ་སྲོལ་དེ་ཉིད་ལས་མ་ཡིང་ས་པར་ཨ་ནུ་བྱ་
བ་གནད་ཡིན།

3 སྲང་གཉེན་ལུས་བརྗེ་བའི་གནད།

གསུམ་པ། སྲང་བྱ་གཉེན་པོ་ལུས་བརྗེ་བའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་ནང་
དང་གཞོན་པ་གང་གྱུང་ཡང་། ཡུལ་མི་སྲོལ་བར་དགེ་སྲོལ་སྲུང་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཨ་ནུ་
བྱས་པས། སྲང་གཉེན་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་འོང་བས། སྲང་བྱ་
འགག་པའི་དུས་སུ་གཉེན་པོའི་ལུས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉེན་པོ་འགག་པའི་དུས་
སྲང་བྱའི་ལུས་སུ་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མའི་སྲང་བྱ་ཆུ་ཡིན་པས་ཆུ་སྟོབས་ཆེན་མེ་
གསོད་པར་བྱེད། མི་སྟོབས་ཆེན་ཆུ་སྟུང་དུ་སྐྱམས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། གཉེན་
པོ་སྟོབས་སུ་གྱུར་ན་སྲང་བྱ་མི་གནས། སྲང་བྱ་སྟོབས་སུ་གྱུར་ན་གཉེན་པོ་
མི་གནས་ཏེ། རྩོམ་རྗེ་ལ་ཡོན་བདག་མོ་ཞིག་གིས་བ་འབྲུལ་བ་བྱས་པས།
50 དེའི་བསོད་ནམས་དེ་ལས་ངན་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་དེས་མ་ཁྲོག་ནས་དེ་རུབ་ལི་བ་
ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བས་དེ་འབྲུལ་ལ་ལི་བར་གྱུར་གྱང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། ཀཏ་ཡ་ནར་བྲན་
མོས་ཆུ་ཕུལ་བ་སོགས་འདྲ། དེས་རྣལ་འབྱོར་པ་སྲང་བྱ་ཉོན་མོངས་འཛོམས་
པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་དགེ་སྲོལ་དེ་ཉིད་ལ་མནག་པར་བྱེད་པ་གནད་ཡིན།

ལྷོ་རྒྱུ་འདོག་གི་གནད།

བཞི་པ། སློབ་འཛིན་སློབ་རྒྱུ་འདོག་གི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་
སྤང་བྱ་གཉེན་པོའི་ལུས་བརྗེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། གཉེན་པོ་དག་སྦྱོར་ལ་
འབད་པའི་སློབས་དེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཐོག་མེད་གྱི་བག་ཆགས་ངན་པ་
ལས་བྱུབ་པའི་ལུས་གྲིས་མི་ཐེག་པས། སློན་གྱི་བག་ཆགས་སློང་ནས།
སྤང་བྱ་རྒྱུ་ལས་ངན་ལས་བྱུབ་པའི་ཕུང་པོ་འཇིག་སྟེ་དམུ་རྒྱུ་ལམ། རྒྱུ་ལོག་
གས། ཡིད་འཇུས་སམ། ལྷོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ནད་འཇིགས་པ་འོང་
ནས་སྦྱར་དུ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་གསང་བདག་གི་སྤྲུག་གི་དོན་རྗེ་དེ་
འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཐེག་པ་དང་འབྲ་བས།
དེའི་དུས་སུ་དགོ་སྦྱོར་བསྐྱེད་སྤྲུང་ས་པས་རྒྱན་དཀར་བས་དམིགས་པའི་ཁ་ཚར་ 51
འདེབས་དགོས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དམིགས་པས་ནད་གསོ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཐོག་
མར་ཚད་མེད་པའི་སློབ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་ན་སྦྱོན་དག་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་
མཆི་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མེད་པའི་སློབ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དུང་དུང་བ་
མཆི་མ་སྤྲང་སྤྲང་བ་བསྐྱེད། དེས་སྤྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཚོ་རིང་བར་བྱེད། འཁོར་
གཅེས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ཚོ་རིང་བ་འོང་སྟེ། ཚོས་རྗེ་ལ་ཚད་མེད་པའི་སློབ་རྒྱུ་
ལུགས་ཀྱང་འདིར་གསུངས།

དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་གསང་བདག་གི་སྤྲུག་གི་དོན་ས་ལ་འཇོག་པའི་དུས་
སུ། ས་གཞི་དོན་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་ནས་བཞག་པས།
ས་གཞིས་ཐེག་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོ་

སྐྱོར་བསྐྱུངས་པས་མི་ཚོགས་སྤྱི། དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེས་བརྒྱན་འདོག་པར་བྱེད་དགོས་པས།
 དེ་ཡང་གཞོན་བྱེད་ལ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཨ་མ་ལ་བསྐྱོམ་པ་བས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་ཀྱང་
 མི་ཚད། དེ་སྐོང་འགྲུར་བས་ཀྱང་ལྷག་ཅིང་། དེ་སྐོང་འགྲུར་བས་ཀྱང་ལྷག་
 52 ཅིང་། ཚན་ཚེ་བ་གཞོན་བྱེད་ལ་བསྐྱོམ་པ་གལ་ཚེ་བ་གཞན་ཡིན།

༥ རྒྱ་མིད་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་གནད།

སྲ་པ། རྒྱ་མིད་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་གནད་ནི། རང་གིས་དགོ་
 སྐྱོར་དང་སྤྱིང་རྗེ་རྒྱུད་འབྲུག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས། སྐོང་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དབྱེས་མེད་པ།
 སྐོང་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་འི་སྤྱིང་པོ་ཅན། ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྤྱིན་ཅི་མ་
 འེག་པ་ཡིན་པས། དེའི་དུས་སུ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པར་མི་འགོ་
 སྤྱི། བར་ཆད་དང་དངོས་གྲུབ་གང་རུང་ཞིག་འབྱུང་། དེ་གཉིས་གང་བྱུང་ཡང་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྤྱི། དེ་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་གྲུབ་མི་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྐོམ་པར་ཉེས་ལྷུང་གིས་གོས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་སྐོམ་ལ་ལྷོད་ཤོར་བ་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་
 ཉམས་པ་དེ་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་ཞིང་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་གླ་མའི་
 རྒྱ་གསུང་བྲགས་ལ་ལྷ་རྩལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ཏེ། གླ་མའི་སྤྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་
 མཚན་པ་ལ་ལྷ་ལྷགས་ཉེས་ན་བར་ཆད་འབྱུང་ཞིང་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་།

བར་ཆད་མི་འབྱུང་བར་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གོང་མ་དེ་ལས་

དཀར་སྒྲིག་སྤྱི་ལོ་ལ་སྟེ། ལྷོ་མ་པ་གསུམ་ལ་ཤོར་གེ་མ་བྱུང་བ་དང་།

ལྷོ་མ་འི་མཇེད་པར་ལྷོ་ལྷོ་གསུམ་ལོ་གསུམ་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་།

དེ་ཡང་ཞལ་སྤྱི་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཉན་ཉན་གྱིས་བསྐྱབ་པས། དངོས་

གྲུབ་ཅི་བྱུང་ཡང་ལམ་ཟང་མོ་ལྷོ་མ་འི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས། ལྷོ་མ་ལ་ཇི་ལྟར་ 53

བལྟས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། ལྷོ་མ་འི་སྤྱིར་ཅི་བྱས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལ་

འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པར་བཞེད་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་མི་ལ་དེས།།

ཟུམ་མེད་གསོལ་བ་འི་དཀར་བྱུང་གྱིས།།

བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་མ་གསུང་སྟེ།།

ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷོ་མ་ལ།།

དཀར་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྲོ་ཚོགས་གྱིས།།

ལུས་སྒོག་ཕྱེལ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེན།།

ཞེས་པ་དང་།

ཨོ་མ་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་རྣམས།།

སྤྱུག་བསྐྱེལ་བྲས་པའི་འབྲས་བུ་དེ།།

རི་ཁྲོད་དཔོན་པར་སྟོན་པ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་སྡོག་ན། བར་ཆད་འབྱུང་བས།
 རྒྱ་བཀག་ན་འབྲས་བུ་ཁེགས། རྒྱུན་བར་ཆད་ཅི་འབྱུང་དུག་གསུམ་ལས་
 འབྱུང་། ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་གལ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དུག་གསུམ་སྤང་བ་དང་། སྡོམ་པ་ལ་ཤོར་ཀེམ་བྱུང་བ་བྱ་

54 བ་དང་། རྣམ་ལ་མོས་གྲུས་ཆེར་བསྐྱེད་པ་གནད་ཡིན།

༦ སྤང་གཉེན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གནད།

དུག་པ། བྱུང་ན་སྤང་གཉེན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་སྡོམ་
 པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་ཤིང་རྣམ་ལ་མོས་གྲུས་བྱས་ཀྱང་བར་ཆད་
 འབྱུང་ན། སྡོམ་པ་གསུམ་ལ་སྡོད་ཤོར་བ་དང་། དམ་ཚིག་ལ་སེལ་ཕྱུ་
 ལྷགས་པའི་ལྟས་ཡིན་པས། དུས་དེར་སྤང་གཉེན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གནད་དགོས་
 པས། དེ་གང་ཡིན་ན། སྡོམ་དཔོན་པདྨའི་ཉམས་ལེན་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྐད་དུ་འང་།

འཇིག་རྟེན་དབང་གྲུང་པད་མ་ཡིས།།
 རང་གི་ཉམས་སུ་སྡོད་བ་ཡིས།།
 སྤང་སྲིད་ཐམས་ཅད་ཉེ་དུ་ཀམ།
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བདུད་རྣམས་བཏུལ།།

གསུངས་པས་སྤང་སྤང་གཉིས་མེད་ཀྱི་མན་ངག་གིས་ཉམས་སྲུངས་པ་ཡིན།
 སྤང་གཉིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ལ་འདོད་ལུགས་ཐ་དད་མང་དུ་ཡོད་
 །ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་བཞེད་པ། བརྩམས་ཡིན་པས། དེ་ལ་གནད་
 དུ་བསྐྱེན་ཅིང་ཉམས་སྲུང་ལེན་པ་གནད་ཡིན།

པ བོགས་འདོན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གནད།

55

བདུན་པ། བོགས་འདོན་ཐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་
 སྤང་གཉིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སྲུངས་པས་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་དངོས་
 ལྷུང་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བ་ལགས།

འོན་ཀྱང་ད་རུང་རྟོགས་པར་བོགས་མ་ཐོན་ན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་བོགས་འདོན་ནི། གཅིག་གིས་གཅིག་བོགས་འདོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པས། ཐབས་ཀྱི་བོགས་འདོན་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བོགས་
 འདོན་ཐབས་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་བོགས་ཐབས་ཀྱིས་འདོན་པ་ནི། ཡུལ་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་བསྐོམས་པས་བྱིང་སྐྱུགས་ལ་སོགས་བར་ཆད་བྱུང་ན། མཚན་བཅས་ལུས་
 ངག་གི་དགོས་སྐྱོར་རྣམས་ཅི་རིགས་སྲུབ་འོ།།

ཐབས་ཀྱི་བོགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདོན་པ་ནི། མཚན་བཅས་ཀྱི་དགོས་
 ལྷུང་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རྒྱུག་པ་ཁ་འདོན་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཆོས་སྲོལ་ཡན་
 ལག་བདུན་པ། ཡུལ་དང་སྐོར་བ་མཚུལ་འབུལ་བ་དང་། ལྷ་ལྷུང་གཏོར་

56

དང་བསྐྱེད་རིམ། བྱམས་སྤིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ཐབས་ལམ་
 བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཐབས་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་ལུས་པ། ཐབས་
 ཅད་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བོགས་འདོན་ཡིན། དེ་ནམས་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་དུབ་པའི་དུས་
 ལུ་ཡང་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ། དེ་ཕན་རྒྱན་རིས་འཛོག་ཏུ་སྤིལ་ལེར་བསྐྱོམས་
 པས། སྤིང་ཞི་གང་དུའང་མི་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞི་གནས་ལ་གནས་པ་
 ལྷག་མཐོང་གིས་གྲོལ། ལྷག་མཐོང་ལྷན་པ་ཞི་གནས་གྱིས་གྲོལ། ཆ་སྐྱོམ་
 པ་ཁམས་གྱིས་གྲོལ་གསུང་།

དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་ལས་འདའ། མི་
 ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐབས་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་འབྱུང་བས། དེ་གཉིས་
 དང་ལྷན་ན་བྱ་འདབ་གཤོག་གི་རྩ་ལ་དང་ལྷན་པས། ཁོ་རང་གར་འདོད་པའི་
 གནས་སུ་སྤྲིན་པ་ལྟར། ཐབས་ཤེས་རྒྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་ཤེས་པའི་
 57 རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་བདེ་ཆེན་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་
 གནས་སུ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྐང་གཉིས་གཤོག་པ་བརྒྱུང་།།
 གང་འདོད་སར་སྤྲིན་བདེ་བའི་གནས་ཐོབ་འགྱུར་།།

ཞེས་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་བོགས་འདོན་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གནད་ཡིན།

༤ ཞིང་བསམ་དངོས་གསུམ་གྱི་གནད།

བརྒྱད་པ། རྟོན་ཞིང་བསམ་དངོས་གསུམ་གྱི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་ ཉམས་སྲོང་དང་མངོན་རྟོགས་སུ་སུམ་ཚོགས་པས་སྒྲིབ་
པ་སྐྱོར་གཏམས་ཀྱང་། ཟང་ཟིང་གི་འབྱོར་བ་དང་མ་ལྡན་ན་ཡོངས་སྲོད་སུ་
སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་བསྐྱིག་དགོས། དེ་ལ་ཞིང་གི་རྟོན་འབྲེལ་
ཙུ་བའི་གྲུ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དུ་བསྐྱོམ་ལ། བསམ་པའི་
རྟོན་འབྲེལ་ཡང་ནམ་མཁའ་མངོན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱས་ལ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབུལ་བ་བསལ་སྦྱོམ་པས། དངོས་པོའི་རྟོན་འབྲེལ་གསེར་
དབུལ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དར་ཟབ་དང་འབྲུ་སྒྲ་དང་སྒྲུན་ཇི་ལྟར་འཛོམས་
པ་འབྱུང་ལ། ཡོངས་སྲོད་སུ་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་གསོལ་བ་བཏབ་བོ།

དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཟང་ཟིང་གི་བསོད་ནམས་སྐྱིས་ནས་སུ་སུམ་ཚོགས་ 58
པ་ཐམས་ཅད་ཆེལ་གྱིས་བྱུང་ན། ཡང་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་སྐོ་བྱར་དུ་ལོ་དྲོགས་
ཡོད་པས། ཡང་ཆེ་རིང་བའི་ཞིང་བསམ་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་བསྐྱིག་
དགོས། ཞིང་ནི་གྲུ་མ་མགོན་པོ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསམ་ལ། བསམ་པ་ཡང་
རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་བྱ་སྦྱོམ་པས། དངོས་པོ་
སྲོག་གཙོད་སྒྲང་བའི་དགོ་ཙུ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་ཞལ་ཟས་བདུད་རྩི་ལ་
སོགས་པ་དངོས་སམ་ཡིད་གྱིས་སུལ་ལ། ཆེ་རིང་བའི་གསོལ་བ་བཏབ་བོ།

དེ་ལྟར་ཚེ་དང་ལོངས་སྤོང་གཉིས་ཀ་འཛོམ་ཡང་། རྟ་བུ་ཅན་དུ་སོང་ན།
 འགྲོ་བ་འགའི་མཐོང་སྣང་ལ་གཞོད་པས། རྟ་མི་འོང་བའི་ཞིང་བསམ་དངོས་
 གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་དགོས་པས། ལྷ་མ་བཙུག་ལྟན་འདས་སྤྲུལ་གྱི་
 ལྷར་བསྐྱོམ་ཞིང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་བ་རྣམ་པ་བཞིའི་
 རྟ་མེད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས། ལཱ་རྩུ་ར་དང་བཟང་དུག་སོགས་སྤྲུལ་

59 རྣམས་འབུལ་བ་དངོས་པོ་སྟེ། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚོ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟ་མེད་པའི་གསོལ་བ་གདབ་བོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱིར་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་འདྲི་མ་མེད་པ་རྟོགས་ནས་ཁྱད་པར་
 རྟོ་ཚོ་རིང་བ་དང་། རྟ་མེད་པ་དང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། འཕྲིན་ལས་གང་བསྐྱབ་ཀྱང་འགྲུབ་པས་དེ་ལ་
 ཞི་བའི་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་ན། ཞིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷ་མ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དུ་
 བསྐྱོམ་ལ། བསམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཞི་བའི་ལས་འགྲུབ་པར་འདོད་པའི་
 བསམ་པས། དངོས་པོའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་ལུལ་ལ། ཞི་བའི་ལས་འགྲུབ་པའི་གསོལ་བ་གདབ་བོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ལ་ཞིང་བཙུག་ལྟན་འདས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ།
 བསམ་པ་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས། དངོས་པོའང་དེ་དང་མཐུན་
 པའོ།། དབང་ལ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས། བསམ་པའང་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་
 པར་འདོད་པས། དངོས་པོའང་དེ་དང་མཐུན་པའོ།།

དྲག་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་གསང་བདག་ བསམ་པའང་དྲག་པོའི་ལས་

འགྲུབ་པར་གསོལ་བ་གདབ་པོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིང་བསམ་དངོས་གསུམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
བསྐྱིག་པ། ཚར་བུ་དང་འདམ་བུའི་དཔེའམ་རྣམ་རྟོག་གི་འདྲེས་དང་འདྲ་བར་ 60

ཉམས་སུ་ལེན་པ་བྱ་བ་གནད་ཡིན། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཞིང་བསམ་དངོས་
གསུམ་གྱི་གནད་འཕྲིན་ལས་བཞི་དང་སྐྱུར་ནས་གསུངས་པ་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

གནད་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དཔེར་ན་གཡོས་ལེགས་པའི་ཁ་ཟས་ལ་རང་
ཉིད་ནམ་ཟེ་འདོད་པའི་དུས་སུ་ཟོས་པས་ཚོག་པ་དང་འདྲ་བར། རྩོམ་ཆེན་པ་
རྣམས་གྱིས་གནས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོན་པར་གཅིག་ཤུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཉམས་
ལེན། སྐབས་སྐབས་དང་། གཏུན་བུའི་རྩལ་དུ་སླིང་པོ་བྱང་འོག་ཏུ་བཅུག་ནས།
སྐྱབ་པ་སླིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་ཉམས་སུ་སྐྱང་རྒྱུའི་ཚོས་ལྷ་ལ། མེད་ཀ་མེད་པའི་རི་
ཚོས་གནད་བརྒྱད་མ་བྱ་བ་ལགས་པས། སྐྱད་དུ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་
པོས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱའོ།

སྐྱ་ཚོགས་པའི་གོགས་སེལ་ཐབས།

(C.8) མདོར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཡོན་ནམ། མཚོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
བྱུང་བས། ཁེ་གྲགས་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་ན་ཡང་མི་འགྲུབ་
པ་ཡིན། དངོས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་སྐྱད་པ་ཡིན་པས། 61
འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་གལ་ཆེ།

དེ་ལྟར་མཚམས་བྲམ་པར་རབ་རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱོམ་པས་འགྲོ་འདོད་
པ་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་བཅུ་ཚེས་དང་སུམ་ཚེས་
ཀྱིས་གནད་དུ་བསྐྱེན་ལ། བྲམ་ས་སླིང་རྗེ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་འབའཞིག་བསྐྱོམ་
པ་གལ་ཆེའོ།།

གལ་ཏེ་སྐྱག་པའམ་འཇིགས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན། རང་ལུས་ཐམས་ལ་
དུ་བྲམ་ཏེ། དུམ་བུར་གཏུབ་པར་བསམ་ལ། གཞི་བདག་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གང་འདོད་ཀྱི་འདོད་ཡོན་
དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཚད་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ནས་
འདོད་ལྟ་བུ་སྤྲུག་ཏུ་བྱུང་པར་བསམ།

དག་སྐྱོར་འཕེལ་བའི་དུས་སུ་སྐྱོར་འབོད་མི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན། རྣམ་འབྱོར་
པ་རབ་ཀྱིས་སློང་ནས་གནམ་རྩིབ། འོག་ཏུ་མཚོ་རྩོལ། མདུན་དུ་འཆི་བདག་
གི་བདུད་བྱུང་ཡང་། མི་གཡོ་མི་འགྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
བདུད་དམག་གྱེ་བ་ཤག་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་བྱུང་ཡང་ཐུགས་དམ་ཅི་གཅིག་ཏུ་མཇོད་
པས། སྲར་བཞུགས་པ་ལས་མ་གཡོས་པར་ འོད་གསལ་དང་བྲམ་ས་པའི་
ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས། བར་ཆད་མ་རྩུགས་པ་དང་། རྗོགས་
པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཏུ་སངས་རྒྱུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྣམ་འབྱོར་པ་འབྲིང་ནི་བཅུ་ཚེས་དང་སུམ་ཚེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཡིན་པ་
ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཅུན་མི་ལ་ལ་ལྟ་འདྲིས་དམག་བྱངས་པའི་དུས་སུ། ཐམས་

62 ཅད་ཚེས་ཀྱི་སྐྱུར་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་ལུས་སྐྱིན་པ་བཏང་ནས། བདག་འཇིན་

སྤངས། སྒོན་ལམ་བཏབ་པས། ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན།

རྣམ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅི་བསྐྱང་བཤགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉན་ཆེན་
པོ་ཨ་ཙཱ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པའི་དུས་སུ། སྒོ་ནས་བྱིད་ཀྱིས་ཤི་ཟེར་
བཞིག་བྱུང་བས། བཞེངས་ཏེ་མའི་དྲུང་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། མ་ན་རེ་བྱ་བྱོད་ལ་བར་
ཆད་མ་བྱུང་ངམ་གསུང་སྐད། དེར་ལོག་ནས་དགོན་པར་སྤྱིན་པ་དང་། ཤངས་
ཁྲག་ལུག་ནས་མ་ཚོད་པས། ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མཚོག་གི་བཤགས་པ་བྱས་པས།
བར་ཆད་ཞི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མདོར་ན་སྐྱེ་བ་པ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་གཅིས་འཛིན་ཐམས་ཅད་སྤངས།
ལུས་སྒོག་ལ་འཕངས་པར་མི་འཛིན་ཅིང་། རེ་དོགས་མེད་པའི་སེམས་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བརྟུལ་ལྷགས་དྲག་པོ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་སྤྱང་གི་དུ་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷས་དང་།
རྗེ་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉོན་
མོངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་དུས་
སུ་བརྟུ་ཚོས་དང་སྐྱུ་མ་ཚོས་དང་སྐྱེ་བུ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས། གདོན་ཞི་ཞིང་ 63
སྤང་བ་རང་སེམས་སུ་ཐག་ཚོད་དོ།

གལ་ཏེ་ནང་དུ་ཁམས་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱི་རོལ་དུ་ཡི་དམ་གྱི་
ལྷ་འཕམ། སྤྱི་རོལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་བྱུང་བར་སྐྱེག་པར་མི་བྱ་སྟེ།
རང་ཉིད་འདོད་སྤྱིའི་ང་རྒྱལ་གྱིས། ཉ་ཉ་ཉི་ཉི་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གད་མོ་

བཅུ་གཉིས་བྱས་པས་བདུད་ཡིན་ན་འགྲོས།   ཡང་ལྷ་འཁྲིལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 དག་སྐྱེགས་ཁོ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེས་པས་བདུད་ཡིན་ན་འགྲོས།   ཡང་ན་
 དབང་གི་བརྟེན་མས་བྱས་པས།   ལན་མི་ཤེས་ན་བདུད་ཡིན།   ཡང་ན་རང་ཉིད་
 ཅོ་གའི་ལྷ་ཚོགས་སུ་སྦྱུལ།   རེས་དཔལ་པོ་གཅིག་པར་སྦྱུལ་ལ་ཁོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བྱེད་ན་བདུད་ཡིན།   ཡང་ན་གཉིས་མེད་དུ་བསྐྱེས་པས་འགྲོས་ན་བདུད་ཡིན།
 ཡང་ན་ཁོ་ཅི་འདྲ་བའི་ཡི་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱེས་པས་འགྲོས་ན་བདུད་ཡིན།

དེ་ལྟར་འདོད་ལྷུང་ཤེས་པ་རང་སེམས་སུ་ཐག་ཚེད།   མ་ཞེན་པའི་རྩལ་
 གྱིས་ཚོགས་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱས་ནས།   ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
 64 དང་། བཅུད་ལེན་གྱི་རྗེས་སམ་ལུང་བསྟན་ཞུས་ལ་རང་ལ་བསྐྱེས། བདུད་ཡིན་
 ན།   འཇིགས་པ་དང་ཞེ་འདོད་སྤང།   བདུད་དེ་ཉིད་ལྷུང་བསྐྱེད་ལ་ཡི་ཤེས་པ་
 གཞུགས།   གནས་གསུམ་གྱིན་གྱིས་བརྟུབས།   དབང་བསྐྱེད་མཚོན་པས་མཚོན་
 ལ།   སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཟུ།   དེ་ནས་ལན་གསུམ་རང་ལ་བསྐྱེས།
 དེ་སྤང་བ་རང་སེམས་ཡིན་པས་གང་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་ལྟར་འོང་བའི་སྤྱིར།
 སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཞིང་གཞན་དུ་མི་བཅོལ་བའི་གདེངས་སྐྱེད་དོ།   །དེས་
 བར་ཆད་དངོས་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན།

སྤྱིར་སྤང་བ་རང་སེམས་ཡིན་པས།   རང་སེམས་མ་གཏོགས་པའི་ཡི་
 དམ་དང་།   དངོས་གྲུབ་དང་བར་ཆད་གང་ཡང་སྤྱི་རོལ་ན་མེད་པས།   བརྟུག་
 པ་བྱེད་མི་དགོས།   དང་པོ་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷུང་ཤེས་པར་བྱས་ལ།   བསྐྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྤང་ལྟར་བྱས་ནས།   བཅུ་ཚོས་གྱིས་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཡིན།

དགོས་པ་ལྟར་ལ་འཕེལ་བའི་དུས་སུ་ཚོགས་བཅད་དང་། ཚོས་བཤད་པ་
དང་། གཞན་གྱི་རིམ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་མང་པོ་མི་བྱའོ། །ལུས་
དག་གི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་ངན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
ལྷ་ལྷན་གྱི་ངང་དུ་མ་ཡོངས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་གསུམ་མམ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས། ལྷ་འདྲིས་
བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོ་འཕུལ་སྟོན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་བསམ་པ་བཞིན་བྱུང་ན་མཚོག་འདོད་པའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་
པས། ཁོ་སྐྱེད་ས་ནས་ཚོས་ཉན་དུ་བྱུང་ན་སྟོམ་པ་སྣ་རེ་ཅོམ་དང་། སེམས་ 65
བསྐྱེད་བྱ། ལས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་ལ་སྒྲིང་རྗེས་རྒྱུད་བརྒྱན། དེའི་རུས་པ་མེད་
ན། རུས་པ་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་ཚོས་བཤད་པའི་དུས་གདབ་པོ། །ཡང་ན་
སྟོན་ལམ་བཏབ་པར་བྱའོ།།

(B.3) ཡང་གནས་དེར་ཤེས་པ་རྩལ་པ་ལ་སོགས་བྱུང་ན། སེམས་བསྐྱེད།
རང་རྩོམ་སྐྱབས་རྗེ་ཚེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ། ཡུག་དེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་རྟོན་ཁོང་
སེང་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད། ལྷགས་ཀ་ནས་པར་དཀར་པོ་འདབ་མ་བཞི་པའི་རྟོང་
དུ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྗེེ་ལས་ཡི་གེ་དུག་པ་དཀར་མ་མེར་བསྐྱོར་ནས་
ཡོད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་བརྒྱས་པས་འོད་འཕྲོས་ཏེ། ས་སྟོགས་དེར་སྐྱབས་རྗེ་
ཚེན་པོ་རུལ་རི་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡི་གེ་དུག་པ་སྐྱ་དེ་རི་རི་སྐྱོག་པར་བསམས་
ཞིང་། བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྒྱུན་སྲིད་པས་རང་གི་རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་།
བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ས་སྟོགས་དེར་བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་

ལེགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུ་བས་ཡུན་
སུམ་ཚོགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བགྱི་བ་ལགས།

ཡང་གནས་དེར་འཇིགས་ལུབ་ལུབ་པ་དང་། ཚོ་འདྲི་བསམ་སྐྱོར་གྱི་
རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན། སེམས་བསྐྱེད། རང་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
མཚོག་སྐྱིན་གྱི་ཡུག་རྒྱ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ལ། གསང་གནས་སུ་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་སྒོ་
ང་ཅོམ་ཞིག་བསམ། སྐྱི་གཙུག་ཏུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མཐེ་བོང་ཅོམ་ཞིག་དམིགས།
དེ་ནས་སྟེང་ལོག་རྒྱུང་ཁ་སྐྱར་བས་དཀར་པོ་ལས་བདུད་རྩི་འོ་མའི་རྒྱུན་ལྷ་བུ་
བབས་ཏེ་དམར་པོ་ལ་ཐིམ་པས། དཀར་དམར་འབྲེས་པའི་བདུད་རྩི་ཆིལ་གྱིས་
ཁོལ་ནས། རྒྱངས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲོས་པས་འཁོར་འདས་གྱི་ཞིང་གྲ་

66 མ་ཡི་དམ་དགོན་མཚོག་གསུམ་རིགས་དུག་གནས་བསྐྱར་སྐྱུན་བྱངས་ནས་
གནས་སོ་སོ་ལ་བཞུགས་པར་བསམ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསོལ་ཞིང་ཚོམས་
པས། དེ་དག་བདུད་རྩི་རྒྱ་ནས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མེད་པར་
གྱུར་ནས། ཁོང་བའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཁིངས་པར་བསམ། རྗེས་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་ངང་ལ་བཞག་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཚོ་རིང་བ་དང་། རྣང་མེད་
པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་སྦྱུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བས། བར་ཆད་ཞི་
བ་གཏོར་མའི་རྟེན་འབྲེལ་བགྱི་བ་གསུང་བ་ལགས།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་གསུམ་པོ་འདི་ཉམས་སུ་ལན་པའི་སྒོམ་ཆེན་པ་དེས།
ས་ཕྱོགས་གར་སྟོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒོམ་ཆེན་ཚུན་ཆད་ལ་ཡང་། བོང་གི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གསུངས་པས། བྱིད་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་བྱུགས་རྩིས་

དང་ནམ་ཚགས་ཆེ་བར་མཛད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། གནད་དུ་སྒྲིན་པར་
ལྷ་འཚལ།

(B.4; s. Anm. 165)

བར་ཆད་དངོས་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱར་ཚུལ།

67

(A.5) གལ་ཏེ་སློམ་སློན་མེད་བྱུང་ན་སློན་གྱི་ལས་བཟང་ངན་གང་ཤེས་ཆེ་བ་དེ།
དགོ་སློམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་སློང་བ་ཡིན། ལས་ངན་ཤེས་ཆེན་ན་ཚ་སྐྱལ་
བསུལ་མི་ལེགས་པ་རྣམས་སྤྲིན། ལྷ་མ་དེ་རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ན།
དེ་ཇི་བཞིན་པར་བཅོས་པ་ནི་ནད་གྱི་རིགས་ལ་ཚ་གང་གང་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོར་
དམིགས་པ་དང་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱ།

སྤྱིར་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་དངོས་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱར་མཁའན་ནི་རང་གི་སེམས་
ཡིན། སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བར་ཆད་གྱི་
སྐྱེགས་མེད། སེམས་འཁྲུལ་པས་དབང་བྱས་ནས། མི་མ་སྐྱེན་པ་རྣམས་འོང་
སྟེ། མན་ངག་འདི་ལྟར་གོ་དགོས་པ། རང་གི་ལུས་ལས་དང་བཅས་པས་
ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ངག་ལས་དང་བཅས་པས་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་།
ཡིད་ལས་དང་བཅས་པས་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཡང་ཉན་ཏེ། དཔེར་
ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་གཞི་བདག་ལ་སོགས་པས་བར་
དུ་གཅོད་ན་ཁོ་ལ་བྱམས་སྤིང་ཇི་ཚད་མེད་པ་སྤྲིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་ཁོ་

གྲིན་གྲིས་བརྒྱབ་པས་པས། ཁོའི་གཞོན་སེམས་ཞི་བའི་འོག་ཏུ་ཕན་བའི་བསམ་གྲིས་
མི་བྱུང་བ་བརྒྱབ་པས། ཁོང་རྣམས་གྲིས་རང་གི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་རང་གི་ཚོས་
སྐྱོད་དུ་འོང་བ་ཡིན། ཁོ་ལ་ཞེ་སྤང་སྤྱིས་ཤིང་རྗེས་དང་དྲག་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་

68 བྱས་ན། འདྲེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནད་ཀའས། སེམས་ཞི་སྤང་འབར་བས་
ཁོ་རྣམས་པ་ཐེ་ཆེ་ལ་འགྲོ་བས་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡིན།

སྤྱིར་སྣ་ཡིན་པེས་ཀྱང་འདྲེར་བརྒྱུད་ན་འདྲེར་འགྱུར་བ་ཡིན། འདྲེ་
ཡིན་པེས་ཀྱང་སྤྱིར་བརྒྱུད་ན་སྤྱིར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་འགྱུར་རྟོག་དེ་ལུས་
དག་ཡིད་གསུམ་ལུང་མ་བརྟན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཅུ་རྒྱུད་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལོག་པའི་དུས་
སྟུ། རྣམ་རྟོག་ལས་སུ་མི་རུང་དེ་ཡང་ཅུ་འི་སྒྲིགས་མ་གཏོ་སྟུག་ཏུ་གནས།
དེའི་རྒྱུན་གྲིས་ས་བདག་རྒྱུ་གཉན་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་གཅོད། དེའི་འབྲས་བ་
དུད་འགྲོར་སྒྲིན། ཐིག་ལའི་སྒྲིགས་མ་འདོད་ཆགས་སུ་གནས། དེའི་རྒྱུན་
གྲིས་བསེན་མོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་གཅོད། དེའི་འབྲས་བུ་ཡི་དྲགས་སུ་
སྒྲིན། རྒྱུད་གི་སྒྲིགས་མ་ཞེ་སྤང་དུ་གནས། དེའི་རྒྱུན་གྲིས་རྒྱལ་པོ་ལ་
སོགས་པ་པོ་གདོན་གྲིས་བར་དུ་གཅོད། དེའི་འབྲས་བུ་དམུལ་བར་སྒྲིན།

དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཆེ་ཤས་འདྲེས་པས། མཐོ་
རིས་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་སྒྲིན་ཡང་དེ་ལ་གྲོགས་ཆེན་པོ་མིད། རྟེན་འབྲེལ་དེ་
ལྟར་དུ་གོ་བའི་རྣམ་འགྲོར་པས། ཐབས་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

69 གནད་ཆེ་བར་བརྟུན་པའི་དུས་སྟུ། དྲངས་མས་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་བསྐྱེད།

དེ་སྐྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱེད། ཐིག་ལེ་ལས་སུ་རུང་བའི་དུས་
 ལུ། དྲངས་མས་བདེ་བའི་ཉམས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྐྱུ་མངོན་
 དུ་བྱེད། རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བའི་དུས་སུ། དྲངས་མས་གསལ་བའི་ཉམས་
 བསྐྱེད། དེ་སྐྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་དག་ལ་རིམ་པས་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོ་བའི་བར་དུ་ཚོས་རྣམས་དང་སྐྱུར་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་
 དང་རོལ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད།
 དེ་ཅ་རྒྱུད་གི་སྐྱོན་ཡོན་འབྱུང་རྒྱལ་ཡིན་གསུངས།

(A.6) ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་བག་ཙམ་མེད་པར་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བས། དུན་པ་ལ་ཡོན་
 ཏན་ཡོད་པ་ལ་བོགས་འདོན་དུ་རྒྱུན་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་སྐྱེ་ལ། དང་པོར།
 རོས་ཟེན་པར་བྱས་ལ། རྒྱུན་དེ་ཚར་གཅོད་པ་དང་། སོར་བཞག་པ་དང་།
 རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་གསུམ་ཡིན། དམིགས་པས་ཚར་གཅོད། བྱམས་པས་
 རྗེས་སུ་བཟུང་། རང་སོར་སྤང་བྱང་མེད་པར་བཞག།

རུབ་གྱིས་བསྐྱུས་ན་རིར་འགོ་འཇམ། ཁམས་སུ་འགོ་ཡང་རུང་བས།
 དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ནང་དུ་གནས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། 70
 ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྱིར་འཕྲོས་པ་ལས་འབྱུང་བས།
 འཁོར་འདས་གྱི་རྩ་བ་འདི་གོ་དགོས། དེའི་སྤྱིར་ན་ངས་འཁོར་འདས་གྱི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཡིན་བྱས་པའི་རྩ་བ་འདི་ཡིན། དེའི་སྤྱིར་ན་ངས་
 བཅུ་ཚོས་ཟབ་པར་བྱེད་པའང་གོ་འཇམ་གསུངས།

དུས་མིན་ལ་སྐྱ་མ་དུན་པ་ལ། བཟང་དུན་ངན་དུན་གཉིས་ཡིན།

གླུ་མ་དྲན་པ་ལ་བར་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡོད། ཅི་སྟེ་ན། དགོ་སྦྱོར་གནད་
 དུ་བསྡུན་པའི་དུས་སུ་གླུ་མ་དྲན་ཞིང་གདུང་བ་སྐྱེས་ནས་དྲན་པ་ཡང་ཡོད།
 ལ་ལ་སློམ་ཉམས་སྐྱེས་ནས་བཤད་སླིང་འདོད་ནས་དྲན་པ་ཡང་ཡོད། ལ་ལ་
 ཚོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་བྱུང་ནས་དྲན་པ་ཡང་ཡོད། ལ་ལ་ཚོ་འཕྲུལ་བྱུང་ནས་དེ་ལ་
 འཇིགས་ནས་དྲན་པ་ཡང་ཡོད། ལ་ལ་ལྟོ་དང་གོས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཡང་ཡོད།
 དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཕྱ་མེ་ཞིག་འོང་ཚད་པ་ཡིན་པས། དེ་བདུད་ཀྱིས་ཚོར་ནས་
 ཁོས་བར་ཆད་གིས་བརྩམ་ནས་གླུ་མ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟོག་པ་ཐེ་འཕྲོར་
 བཏང་ནས། ས་དེ་ནས་ལངས་ལ་འགྲོ་དགོས་སྒྲུམ་པ་ཡོང་། དེའི་དུས་ན་
 གཉེན་པོས་མ་ཟིན་ན་བར་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། བར་ཆད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་
 ཐབས་ནི། ཞབས་རྗེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན་པས། རང་གི་མདུན་
 71 དུ་བྱིས་སྐྱུ་ཡོད་ནའང་བཀའ། ཡིད་ཀྱིས་གླུ་མ་སྦྱུན་དངས་ལ། རྟེན་དེ་དང་
 དབྱེར་མེད་དུ་ཞལ་མཛོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པར་བསམ་ལ། ཡན་ལག་བདུན་པ་
 འབུལ། གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་གདབ། དེ་ནས་སྤར་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་གསུང་
 གྲིང་གིས་དེ་རྟོག་ཅི་འདོད་ཡིད་ཀྱིས་བྱས་ལ། སྤར་རི་ཚོས་གསུངས་པའང་
 སྐབས་འདིར་གསུངས་པར་བསམ་ལ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་ལ་བསྟེན།
 གླུ་མའི་བཞུགས་གནས་དང་རང་འདུག་ས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་བཅུ་ཚོས་ཀྱིས་
 གནད་དུ་བསྡུན་པས། ཐམས་ཅད་རང་སེམས་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས། བར་
 ཆད་ཀྱིས་མི་རྒྱུགས་པ་དང་གནས་རི་ལ་ལྷག་པའི་རྒྱ་ཡིན།

ཡང་གླུ་མ་དྲན་པ་ནི། མོས་གུས་རབ་ཀྱིས་ནི་གླུ་མ་ཚོས་སྐྱར་མཐོང་

ཞིང་། ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་རང་ལ་ཉམས་སྲུང་དང་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ། མོས་གུས་འབྲིང་གིས་སྒྲུལ་ལོངས་སྐྱར་མཐོང་ཞིང་། བསྐྱེད་
 རིམ་གསལ་བའི་ངང་ནས་གསོལ་བས་བཏབ་པ་འཕྲིན་ལས་བཞི་འབྲུབ་པ་ཡིན།
 མོས་གུས་ཐམས་ཅི་སྒྲུལ་སྐྱར་མཐོང་ཞིང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་ངང་ལ་
 བཞག་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གཞན་དོན་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནི་སྒྲུལ་བྱེད་ཅིང་
 གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མན་ངག་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་པག་མོ་གྲུ་པའི་ཞལ་ནས།

བྱང་རྒྱབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས།།

ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་ངར་རྒྱལ་གྱིས།།

སྒྲུལ་སྐྱེ་བོར་སྐྱུན་བྱངས་ལ།།

སངས་རྒྱས་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚོན་པ་འབྲུལ།།

བདག་གི་དགོ་སྐྱོར་འཕེལ་བ་དང་།།

རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་གདབ།།

ཅེས་གསུངས།

ཡང་ཚན་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ཡོན་ཡིད་ལ་རྟུང་རྟུང་བྱེད་ཅིང་ 72

བསྐྱོམ་ན། དེ་དང་དགོ་སྐྱོར་གྱི་གནད་གྱིས་འདོད་ཡོན་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་

དུ་འོང་། དེ་བདུན་གྱིས་ཚོར་ནས་འོང་དུ་བཅུག་པ་ཡིན། དེ་ནས་དགའ་

དགའ་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱས་ན། དེ་བས་ཆེར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འོང་། དེས་དགོ་སྐྱོར་

གྲི་བར་དུ་གཅོད་པས་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོགས་ཐམས་ཅད་དེར་འོང་བ་ཡིན། དེ་བར་
 ཚད་ཡིན་པས་ངོས་ཟིན་དགོས། ངོས་ཟིན་ནས་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི་འདོད་ཡོན་
 ཡིད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚོ། ཅུ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཞིབ་ཏུ་བརྗེས་ནས་དེ་ལ་སློ་ལོག་པར་
 བྱས་ལ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ངང་ལ་བཞག་པ་དང་། འདོད་ཡོན་སྤང་ཚད་
 རྣམས་ལ་སློ་ལོག་པ་དང་། དེས་ཁོ་སྤྲོངས་པ་ཡིན་པས་ཞི་བར་འོང་བ་ཡིན་
 གསུངས།

ཡང་རི་ཁྲོད་དུ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 བས། མ་འཛོམས་པ་རང་གི་བར་ཚད་དུ་འགོ་ལྷུས་པས། ཡང་སྐྱ་མ་རིན་པོ་
 ཚེའི་ཞལ་ནས་སྤྱིར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་སུ། བདེ་བས་བདེ་བ་བསྐྱབ་
 པ་དང་། སྤྱག་བསུལ་གྲིས་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།

དང་པོ་ནི་ཚོ་སྐྱ་མ་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཐུས། ཚོ་འདི་ལ་
 མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པ་ནི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ཡིན།

73

གཉིས་པ་ནི་ཚོ་སྐྱ་མ་ལ་ཚོགས་མ་བསགས་པས། འདིར་ལས་ངན་
 གྲི་འབྲས་བུས་ཚོ་འདི་ལ་མཐུན་རྒྱུན་མ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་
 བྱས་ལ་སློ་ལོག་གཉིས་ལ་གྲོང་བསྐྱར་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བྱས་ན། དབང་པོ་རབ་ཚོ་
 འདིར་ཡང་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པར་འོང་བ་དང་། འབྲིང་ཚོ་སྤྱི་མར་སུན་སུམ་ཚོགས་
 པར་སྤྲིན་པ་དང་། དེ་ནི་སྤྱག་བསུལ་གྲིས་བདེ་བ་བསྐྱབས་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་རི་ཁྲོད་དུ་སྡོད་པ་རྣམས་རྒྱགས་གྲིས་མི་འཕོངས་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ནི། གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་རི་ཁྲོད་དུ་སྡོད་པའི་དུས་སུ། རེ་ས་

སྐྱབས་གནས་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལས་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་དུས་སུ་
 ཡིད་ལ་དེ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་བྱུགས་ཀྱིས་དགོངས། སྐྱུན་གྱིས་
 གཟིགས་པས། གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་གདབ་ཅིང་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲུལ་བ་དང་།
 འབྲོར་ཚད་ཀྱིས་རྒྱ་ཁབ་ཙམ་གྱི་གཏོར་མ། རྒྱ་སྐྱེན་ཙམ་གྱི་རིལ་ལུ། ཐར་ཚུ་
 གཙང་མ་ཕོར་རུ་ཙམ་འབྲུལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ན། རྒྱགས་ཀྱིས་མི་འཕོངས་པ་
 ཡིན། གཞན་ཡང་བར་ཆད་མི་འོང་དངོས་གྲུབ་ཉི།

༤༡༡༽ (A.7) ཡང་སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། སྟོས་མེད་རི་ཁྲོད་དུ་
 སྟོད་པ་ལ། འཛོམས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚུལ། དེ་མ་འཛོམས་ན་རྩོམ་ཤིང་
 ལས་བྱས་པའི་ལེགས་པ་ཞིག་དགོས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཉམས་དང་ཡོན་ཏན་
 ལྡན་པའི་དུས་སུ་མཚུལ་གྱིས། རྒྱ་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱས་
 ལ། ཉམས་དང་ཡོན་ཏན་ལྡོས་པ་མེད་པར་ལུལ་ལ་གསོལ་བ་འདི་ལྟར་བཀྲའ། 74

རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་གྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས།
 བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ།
 རྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།
 གང་དང་ཤིན་ཏུ་གང་བ་དང་།
 སྟིན་དང་ཤིན་ཏུ་སྟིན་མཛད་གསོལ། །
 ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་གྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས།
 བདག་མིང་ལ་སོགས་གོང་དང་མཚུངས།

དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲོད་ཀྱིས།།

བདག་མིང་འདི་སོགས་བགྱི་བ་ལ།།

ཞེས་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབས་པས། ཤིན་ཏུ་བོགས་ཆེ་བར་འབྱུང་། ལྷོན་

ངས་དོའི་མཚུལ་སྤུལ་བ་ལས་ཉམས་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གྱིས་གསུངས།

ཡང་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ནས། སྐྱུ་བ་པ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རི་ཚོའི་དུ་བསྐྱོམ་

པའི་ཚོ། སྐྱ་མ་ལ་མོས་གྲུས་བྱས་ན་བར་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད། བསོད་ནམས་

གྱི་ཚོགས་བསགས་པས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཟད་པ་འདྲ་ཡོད། གཞི་བདག་

ལ་གཏོར་མ་བྱིན་པས་རྒྱགས་མི་འཕེལ་བའང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས།

དེ་ཡང་མོས་གྲུས་གྱི་ཞིང་སྐྱོན་མིད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་ངའི་སྐྱ་མ་

75 བག་མོ་སྐྱུ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས། སྐྱ་མ་ཕལ་ཅིག་སྐྱོན་ཡོན་གཉིས་དང་བཅས་

པས། དེ་ལ་མོས་གྲུས་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་ཐད་སོ་ཡོད་ཚད་ཡོད་སྟེ། ལྷོན་ལ་

སྐྱོན་ཤས་ཆེན་དེ་ཡོད་བ་ཡིན།

ངའི་སྐྱོབ་མ་ཞིག་གིས་ལ་སྐྱེ་ལ་བསྐྱོམ་པའི་ཚོ། བཅས་པ་དང་རང་

བཞིན་གྱི་ཐད་སོའི་ཚོས་ཤིག་དྲན་པས། དཔལ་ཆེན་པོ་ཐག་མ་བ་ལ་མོས་གྲུས་

སྐྱེས་ཤིང་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མོས་གྲུས་གྱིས་གཡོས་

པས་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པ་དང་། ཁོས་སྐྱོམ་མ་རྒྱགས་པར་ངའི་དུང་དུ་བྱུང་བ་དང་།

ངས་ཁོའི་ནད་གྱི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པ་དང་། ཁོས་དཔལ་ཐག་མ་བ་ལ་མོས་གྲུས་

བྱས་རབས་བཤད་པ་དང་། ངས་མཐར་སྐྱ་མ་སྐྱོན་མིད་ང་འདྲ་བ་ལ་གསོལ་བ་

མི་བཏབ་པར། སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་ལྟར་འོང་ཐང་

བྱས། ཅི་སྟེན་མཐའ་མ་དམུ་རྒྱས་གྲོངས་པ་ཡིན། རི་ཁྲོད་གཉན་སར་ཉིང་
 འཛིན་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་དང། མོས་གྲུས་དྲག་ཏུ་བྱས་པས་སྐྱེ་མ་སྐྱོན་མེད་
 ཡིན་ན་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དང་འབྲ་བར་རྒྱད་ལ་སྟེ། སྐྱོན་དང་བཅས་ན་སྐྱོན་དེ་
 གྲིབ་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བར་ཚོད་དུ་འོང་བས། མོས་གྲུས་རྒྱད་ཚོད་དམའ་མོ་ལ་མི་འོང་
 བས། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་ཉེ་ཇི་ལྟར་རྒྱད་ཚོད་མཐོ་བ་ལ། དེ་ལྟར་རྣམས་པ་ཡིན་ཏེ། 76
 དེ་བས་སྐྱེ་མ་གདམ་པ་དེ་ཡིན།

གཞི་བདག་ལ་གཏོར་མ་ཕུལ་བས། རྣམ་གཏོར་མ་ཆག་པའི་དུས་སུ།
 ཁོས་རྒྱགས་ལ་བརྒྱབ་སེམས་བཏང་བས། རྒྱགས་མི་འཕེལ་ཞིང་གཏོར་མ་བྱིན་
 ཡང་མི་ཕན་པ་ཡིན། དེ་མི་འོང་བའི་ཐབས། རྒྱ་ཅི་འབྲོར་བའི་ཕུད་ཅིག་
 འོགས་སུ་བྱས་ལ་ཁོའི་ཡིད་རྟེན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། སྤྱིར་གཏོར་མ་མི་ཆག་པ་རང་
 གདམས་ངག་ཆེ།

ཡང་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་ལ་ཞིང་དུ་བྱས་ནས་རྩོལ་སོགས་པ་
 དངས་ན། དཔེ་རྟེལ་བུ་རྒྱ་སྐྱེས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཞིན། དངོས་པོ་སྐྱོམ་
 རྒྱགས་རྒྱ་བཅད་པ་བཞིན་དུ་འོང་བས། ཞིང་འདམ་པ་གལ་ཆེ་གསུངས།
 (A.8) ཡང་སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། དགོ་སྟོང་རི་ཁྲོད་དུ་སྟོང་པ་ལ་བྱིན་
 ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཇི་བཅུན་གྱི་ཞལ་ནས། དཔལ་སྐྱེས་པོ་པ་རི་ལ་སོང་
 གསུངས་བ་དང། དཔལ་སྐྱེས་པོ་པའི་ཞལ་ནས། བྲོགས་མེད་ན་བྱིན་ཡིན་
 ཇི་ལྟར་བཞི་ཞུས་པས། ཇི་བཅུན་གྱི་ཞལ་ནས། གསུང་རྒྱུད་དུ་ལ་བརྟེན་ནས།
 མགྲུང་འདི་། རྩི་མི་། གསུངས་པར་གདའ།

77

སྤྲོས་མེད་ཉམས་དགའི་རི་ཁྲོད་དུ།
 ཞེན་མེད་འཛིན་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་པ།
 གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གནས།
 བྱིན་ལེན་ཡང་དག་འདི་ལ་མཛོད།
 ལས་ཅི་བྱེད་ཉེ་རུ་ཀ་ཡིས་བྱེད།
 ས་ཤོ་མི་རིག་གི་ལྷུང་བ་མེད།
 བྱི་ནང་འབྱུང་བཞིའི་མཁའ་འགོ་བཞི།
 ལས་བྱེད་ལྡང་འཇུག་གནས་པ་གསུམ།
 ཐམས་ཅད་བྱི་ནང་ཉེན་འབྲེལ་ལ།
 སྤྲིར་དེ་ལྟར་གོ་ན་བཅུན་པ་ཡིན།
 ལྷ་ཚོགས་འདུ་བྱེད་སྤྲིག་རྒྱ་འདི།
 མ་བཅོས་རང་སར་བཞག་པ་དེ།
 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན།
 དེ་ལྟར་གོ་ན་མཁའ་པ་ཡིན།
 མཁའ་ས་བཅུན་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ།
 གནས་ནི་གངས་དཀར་མགུལ་དུ་བདེ།
 གོས་ནི་གཏུམ་མེའི་རས་གོས་འོ།
 ཟས་ནི་ཟ་དང་རུག་པ་ཞིམ།

གོགས་ལ་གཡག་ཚོད་བྱ་ཚོད་བཟང་།།
 སྲོད་པ་རོ་སྟོམས་ཆེན་པོ་སྲིད།།
 ལས་ཅི་བྱེད་དཔང་པོ་སེམས་ལ་ཆེ།།
 སེམས་མ་བཅོས་བཞག་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན།།
 ལུ་མ་སྟོགས་འཕྱང་ན་བདུད་ཅི་ཡིན།།
 དེ་ལྟར་གྲིས་དང་རིགས་ཀྱི་སྲས།།
 བཅའ་ཁྲིམས་རྗེས་འཇུག་གི་མན་ངག་ཡིན།།

གསུང་ནས་སྐམ་པོ་པས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱགས་སུ་རྒྱད་ནས་རི་ལ་གཤེགས་པ་
 དང་། ཡུན་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཁོང་ལྟ་བུ་ཚད་མར་སྤང་བས། བྱིད་པར་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲིས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཡབ་སྲས་བཞིན་ཡོང་བ་ཡིན་གསུངས།
 ཇ་ཀ་མ་། (G.1) མཚོག་དང་བྱུན་མོང་དངོས་གྲུབ་ནི་སྐྱེ་མ་ལ་རག་ལས་
 པས། རང་གི་སྐྱེ་མ་ལ་མོས་གྲུས་བྱ་ཐབས་གང་ལྟར་བྱ་སྐྱེ་མ་ན། དེ་ཡང་རང་
 ལ་དགོ་སྲོལ་བག་ཅིག་ཡོད་པའམ། དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་རུང་སྟེ། རང་གི་སྐྱེ་
 མ་ལ་རེས་བཟང་པོ་ཡིན་སྐྱེ་མ་པ་དང་། ཡང་རེས་ཀྱི་དུས་ན་དེ་ཅུ་མིན་སྐྱེ་མ་པ་
 ཡང་འབྱུང་། དེ་བྱས་པས་མོས་གྲུས་ལ་ལྟེ་མ་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་བས། རང་གི་དགོ་
 སྲོལ་ལ་ཡང་ལྟེ་མ་རྒྱུད་དུ་ཡོང་བ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། དེ་ལ་བོགས་འདོན་པའི་
 ཐབས་ནི། མཚུལ་སྟོན་མེད་ཅིག་ཚགས་བྱས་ནས་འབྲུལ་ཞིང་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ཅོ།།

འདིར་རྟོགས་པ་བཅོན་ཐབས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ནི། མོས་གྲུས་བཅོན་
 ཐབས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་སེ། ངའི་སྐྱེ་མ་འདི་སྐྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
 79 རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་མ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཡིན་
 ཨང་སྟེ་སྟེ། བསམ་པ་དུང་དུང་བྱས་པས་དེའི་རང་གཟུགས་སུ་འགྱུར།
 དེ་ཡང་སྐར་གྱི་བུམ་པ་ལ་བསྟོམ་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་རང་གི་སྐྱེ་མ་དེ་སྟོང་
 གི་དགྱིལ་དུ་བསྟོམ།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྐྱེ།
 རྟོ་རྟེན་འཆང་གི་རོ་བོ་ཉིད།
 དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་སྟེ།
 སྐྱེ་མ་རྣམས་ལ་ཕུག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། སྐྱེ་མ་མཚོག་ལ་གཏད་དེ་བསྟོམ། དེ་ལྟར་བྱས་
 པས་བསམ་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གནད་གྱིས། རང་ལ་སྟོན་ནས་རྟོགས་པ་བྱང་
 བྱང་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཐོགས་ཐོན། སྐར་མེད་ན་རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་རོ་བོ་ཞིན་དུ་རང་ལ་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན།

དེ་ཡང་སྐྱེ་མ་ལ་མོས་གྲུས་བྱས་བྱས་པ་དེ་སྤྱིའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ།
 སྐྱེ་མ་དང་རང་སེམས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་དེ་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ།
 དེ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་གསང་བའི་རྟོན་ཅིང་
 འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་སེ། དེ་ལ་སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་

སྐྱེད་སྐྱོད་ཆོས་ཀྱང་གསུང་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ལྟ་བུ་གསུང་སྒྲུལ་ན། རང་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་རང་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་དེས་མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་
རང་རྒྱུད་དག་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་རང་སེམས་གཅིག་ཕྱེ་ལས་
མ་འདས་པར་ཐག་ཚེད་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་འདུག་ལུགས་གོ་བས་ན་འཁོར་འདས་ 80
ཀྱི་བབས་གཤེས་གོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀྱི་དོན་ལས།

འཆད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་།།
རང་གི་ཆོགས་ལྡན་ཉན་པོ་ང་།།
འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པ་ང་།།
འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་བསྐྱབ་བྱང་།།

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་འབོས་ཀྱང་།

ཆོས་ཉིད་རྒྱ་མཐུན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་།།
ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མིད་ཅིང་སློས་པས་དབེན།།

ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ། དུམ་ལས་ཀྱང་།

81

སྐྱེ་བས་མ་བརྗོད་མིད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན།།
མ་སྐྱེས་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད།།

སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྲོད་ཡུལ་བ།།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་པའོ།།

འོན་ཤོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཡིན། དེ་ཡང་
སྐྱེ་མ་དང་སེམས་ཉིད་གཅིག་པར་རྟོགས་པའམ་གོ་བ་དེ་ཚོས། དེ་གོ་མཁན་རང་
ཉིད་ཀྱང་དགོ་འདུན། དེས་ན་དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ།
དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཚོགས་ན། དགོན་མཚོག་
གསུམ་པོ་དེ་འབྲུང་བ་ནི་པི་ལྷང་གི་དཔེ་ལྟ་བུའོ། །མཚོགས་ན་མི་འབྲུང་བ་
ཡང་པི་ལྷང་གི་དཔེས་མཚོན་པའོ།།

(G.2)

82

མཚུག་བསྐྱེའི་བསྐྱབ་བྱ།

(G.3) རི་ཁྲོད་དུ་འགོ་སྐྱེམ་པའི་དུས་དེར། རི་ཁྲོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་
གཅིག་ས་ཚེན་པོ་སྤང་གི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་འབྲོར་བ་ཇི་སྟེད་པ་འདི་བས།
རི་ཁྲོད་དུ་སྤྲོད་གཅིག་གི་དགོ་སྲོད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མཐོང་བ་དང་གཉིས།
རི་ཁྲོད་དུ་བསྐྱད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་རོ་སྲོད་དགོས།
རབ་ཏུ་དབེན་པའི་རོ་སྲོད་བལ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རི་ཁྲོད་དང་འབྲེལ་པ་
དང་གསུམ། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསམ་པ་རྩུང་ནས་

ཡུང་སྟེ། རྗེ་གོང་མའི་རྗེས་སྟེགས་བསམ་པ་དང་བཞིའོ།།

(B.5) ངའི་རི་ཚོས་འདི་ཉམས་ལེན་གོགས་སེལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་
ཟབ་པ་ཡིན། ད། རྒྱུད་རྣམས་པ་ཡུལ་རི་རྒྱུད་ལ་བགྱིས། རྒྱུད་ལྗོ་གོས་
གཉིས་ལ་བསྐྱར། འཇིག་རྟེན་ཚོ་འདིའི་སྟོན་པ་ཚོད། ཉམས་ལེན་གཡལ་
ཤི་འབྲེང་ཆད་དུ་གྱིས། ཚོ་འདིའི་བསམ་སྦྱོར་གྱི་རྟོག་པ་སྐྱེས་ན། རྒྱུད་འདྲ་
བའི་ཚོས་པ་ཞིག་འོང་བ། ལྷ་མ་དགོན་མཚོག་གི་ཐུགས་གྱིས་རི་ཁྲིལ་སྟམ་དུ་
བསམ་སྟེ། རང་གིས་རང་ལ་གཞེན་བསྐྱེལ་འདེབས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།
ཉམས་ལེན་རི་རྒྱུད་དུ་གྱིས། ཡོན་དུ་གསེར་ཕུལ། མན་ངག་སྟིང་གི་ཁྲུག་ 83
མར་བཅུག་གསུངས་སོ།། །།

སྟོན་ཚིག

(C.9) ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་ཡང་དག་ལེགས་གསུངས་པ།།
བདུད་ཚི་སྟམ་མཚོག་འི་མེད་གནད་གྱི་ཚོས།།
བདག་གིས་ལེགས་བྲིས་དག་བ་འདི་ཡིས་ནི།།
འགྲོ་ཀུན་མ་ལུས་ལྷ་མེད་ཐོབ་པར་ཤོག།

མཇུག་བྱང་།

(b) རི་ཚོས་གནད་བསྐྱུས་བདུད་རྩི་གཏོར་ཚེན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད། འབྲི་གྲུང་
ཡ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོས་གསུངས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རི་ཚོས་དུ་མ་
ཞིག་བཞུགས་པའི་ནང་ནས། དེང་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་
བར་འབོ་ཞིང་འཇུག་བདེ་བའི་ཚེད་དུ། ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རུབ་པ་དགོན་མཚོག་ཚོར་བུ་རིན་
པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ཕྱོགས་སྐྱིག་གནང་བ་ལ། དེའི་ནང་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་མཇུག་བྱང་
མེད་པར་བརྟེན་མཇུག་བསྐྱོ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི། སྐྱོབ་པའི་ཕྱི་ཡི་རི་
ཚོས་གོ་བོ་ལུང་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ཅིང་མཇུག་བྱང་མདོར་
བསྐྱུས་ཞིག་ཀྱང་བྲིས་པ་འདི། བཀའ་བརྒྱུད་མཐོ་སྐོབ་ཁང་གི་མཁན་པོ་ཉི་མ་
རྒྱལ་མཚན་ནས་རབ་བྱུང་ས་གྲང་ལྔ་ལོ་༢༠༡༠་ལེའི་ལྷ་མོ་ཚེས་༡༠་ལེའོ། །།